

Сергій Сегеда
Олександр Татарецький

ЮРИДИЧНА АБЕТКА ПІДПРИЄМЦЯ

ПАТЕНТУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Київ-2003

ЗМІСТ

Від упорядників	4
РОЗДІЛ I. Види підприємницької діяльності, які підлягають патентуванню	5
1.1. Яка діяльність підпадає під патентування.....	5
1.2. Торговельна діяльність.....	6
1.3. Надання побутових послуг.....	10
1.4. Торгівля готівковими валютними цінностями	13
1.5. Надання послуг у сфері грального бізнесу	14
РОЗДІЛ II. Суб'єкти підприємництва, діяльність яких не підлягає патентуванню.....	17
2.1. Діяльність, яка не підпадає під патентування.....	17
2.2. Суб'єкти підприємницької діяльності — юридичні особи, що можуть працювати без патенту	18
2.3. Суб'єкти підприємницької діяльності — фізичні особи, які не мусять одержувати патент	21
РОЗДІЛ III. Загальне поняття про патенти.....	23
3.1. Що таке патент. Види патентів	23
3.2. Торговельні патенти: види та сфери застосування	24
3.3. Спеціальний торговельний патент: переваги й недоліки.....	26
3.4. Зміст і форма торговельного патенту та вимоги до його заповнення.....	28
РОЗДІЛ IV. Що потрібно знати підприємцям, які вирішили придбати торговельний патент	29
4.1. Скільки патентів і які саме патенти потрібно придбати	29
4.2. Вартість торговельних патентів різних видів	31
4.3. Термін дії торговельних патентів.....	33
4.4. Процедура придбання торговельних патентів	34
РОЗДІЛ V. Деяка корисна інформація для власників торговельного патенту	39
5.1. Внесення сплати за торговельний патент.....	39
5.2. Внесення змін до торговельного патенту та отримання дублікату торговельного патенту	41
5.3. Порядок використання торговельного патенту	42
5.4. Права й обов'язки власника торговельного патенту в разі припинення діяльності, що підлягає патентуванню.....	43
РОЗДІЛ VI. Відповідальність за порушення законодавства про патентування.....	45
РОЗДІЛ VII. Додаткова інформація для охочих отримати спеціальний торговельний патент	49
7.1. Які підприємці можуть скористатися перевагами спеціального торговельного патенту.....	49
7.2. Вартість спеціального торговельного патенту	53
7.3. Особливості використання спеціального торговельного патенту	54
Додатки	
Розширений перелік послуг, що належать до побутових і підлягають патентуванню.....	56
Перелік підприємств легкої та деревообробної промисловості Чернівецької області, які є учасниками економічного експерименту.....	70
Зразок патенту на право провадження торговельної діяльності.....	71
Зразок короткотермінового торговельного патенту	72
Зразок пільгового торговельного патенту	73
Зразок спеціального торговельного патенту	74
Ставки патентів на провадження торговельної діяльності, чинні в Києві	75
Ставки торговельних патентів на провадження діяльності з надання побутових послуг, чинні в Києві.....	77
Зразок заявки на придбання торговельного патенту	79
Закон України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності”.....	81

Кожному громадянину України дозволено провадити підприємницьку діяльність, якої не забороняє закон. Цього права, що його гарантує Конституція України, не можна ані скасувати, ані звизити.

Для того щоб реалізувати конституційне право на підприємницьку діяльність, не досить мати тільки бажання та потрібні ресурси. Ви не можете стати підприємцем відразу після того, як вирішили це зробити. Щоб започаткувати підприємницьку діяльність, належить пройти довгий і складний шлях, а саме: виконати низку процедур і отримати пакет документів дозвільного характеру, без яких Вашу підприємницьку діяльність вважатимуть протизаконною.

Одним з найбільше поширених документів, що засвідчує право провадити підприємницьку діяльність певного виду, є патент. Про такий документ дозвільного характеру ми й розповімо Вам у цьому посібнику.

Тему патентування ми обрали не випадково. Серед підприємців України, так само як і серед тих, хто планує працювати у сфері приватного підприємництва, мабуть, не можливо знайти людину, що не чула б таких слів, як патент та патентування.

Ті підприємці, котрі вже стикалися з процедурою патентування, мають уявлення про те, що таке патент, які є види цього документу, для чого потрібний такий поділ. Натомість ті, хто шойно починає свій підприємницький шлях, зазвичай знають тільки те, що патент належить отримати для того, щоб провадити підприємницьку діяльність певних видів.

Мета цього посібника — надати максимум корисної інформації про патентування підприємницької діяльності. Зокрема, в цій книжечці описано, кому і за яких обставин потрібно отримувати патенти, хто може провадити діяльність без патентів. Відповідні розділи посібника містять інформацію та практичні поради щодо порядку отримання та використання патентів, права й обов'язки власників торговельних патентів. У книжці також розглянуто питання відповідальності за порушення законодавства України у сфері патентування.

Сподіваємося, пропонований посібник стане Вашим надійним помічником, який допомагатиме Вам знаходити відповіді на питання, пов'язані з патентуванням. Можливо, завдяки вміщеній тут інформації Ви уникатимете труднощів та проблем з організацією і провадженням Вашого бізнесу.

Бажаємо успіхів!

РОЗДІЛ 1

ВИДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ПАТЕНТУВАННЮ

Для українського бізнесу патентування вже давно стало звичним явищем. У будь-якому кіоску та в більшості магазинів на видному місці висить патент або його копія. Тож складається враження, що патентуванню підлягає геть усе. Але це не так.

Перед тим як перейти до розгляду питань, безпосередньо пов'язаних з процедурою одержання патенту, ми розповімо про те, у яких випадках належить купувати патент, а в яких — ні. Можливо, ознайомившись з такою інформацією, Ви зрозумієте, що для Вашої бізнесової діяльності патент взагалі не потрібен. В такому разі у Вас відпаде потреба читати наступні розділи цього посібника.

1.1. Яка діяльність підпадає під патентування

Напевно, Вам відомо, що об'єктом патентування є певні **види підприємницької діяльності**. Тож відповідь на питання, потрібен Вам патент чи не потрібен, великою мірою залежить від того, який саме вид підприємництва Ви обрали. Звісно, йдеться не про ті види діяльності, які записано в статуті Вашого підприємства (в установчих документах вказують максимально можливі напрямки діяльності), а про ті, за якими Ви фактично провадите діяльність.

Види підприємницької діяльності, які підлягають патентуванню:

- торговельна діяльність за готівкові кошти, а також з використанням інших форм розрахунків та кредитних карток на території України;
- надання побутових послуг;
- обмін готівкових валютних цінностей (зокрема операції з готівковими платіжними засобами, вираженими в іноземній валюті, та з кредитними картками);
- надання послуг у сфері грального бізнесу.

Цей перелік, встановлений у законі, є вичерпним. Визначати інші види діяльності як такі, що підлягають патентуванню, в підзаконних нормативно-правових актах, а також у рішеннях органів державної влади та органів місцевого самоврядування **заборонено**

Ознайомившись з наведеним списком, Ви, безумовно, охарактеризували його як дуже “загальний”. Так, першим пунктом переліку є торгівля. Тим часом це поняття — досить широке. Торгувати можна оптом і в роздріб, продовольчими й непродовольчими товарами, на ринках і в магазинах тощо. Насправді патентують не всі види діяльності, що ввійшли до згаданого переліку. Цей список треба трактувати як своєрідний “фільтр грубого очищення”. Якщо вид Вашої підприємницької діяльності “пройшов” через такий “фільтр”, то Вам варто читати цей посібник далі, оскільки, можливо, Вашу діяльність дозволено провадити тільки за умови одержання патенту.

Далі розглянемо види діяльності, що підлягають патентуванню, детальніше, перепустивши їх через своєрідний “фільтр тонкого очищення”.

Джерело юридичної інформації: стаття 1 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР.

1.2. Торговельна діяльність

Якщо Ви провадите діяльність у сфері оптової чи роздрібно торгівлі або діяльність у торговельно-виробничій сфері (йдеться про громадське харчування), то, найімовірніше, Вам доведеться принаймні раз зіткнутися з процедурою патентування. Ваша діяльність підпадатиме або не підпадатиме під патентування залежно від таких обставин:

- яку форму розрахунків Ви застосовуєте (готівкову, безготівкову тощо);
- в яких місцях Ви провадите торгівлю;
- яку продукцію Ви реалізовуєте;
- хто є покупцями продукції, якою Ви торгуєте.

Дуже важливе значення для відповіді на питання про те, потрібен патент чи ні, має **форма розрахунків**

Патент належить придбати в тому разі, якщо підприємець (підприємство) застосовує такі форми розрахунків:

- готівкою;
- через кредитні картки;
- за допомогою інших готівкових платіжних засобів.

З готівковими коштами (банкнотами та монетами) й кредитними картками Ви, напевно, стикалися неодноразово й добре знаєте, що це таке. А ось що таке інші готівкові платіжні засоби? На жаль, законодавство України не дає однозначної відповіді на це питання.

Наше трактування цього терміну таке: інші готівкові засоби — це засоби, які “замінюють” собою готівкові кошти й дають змогу сплатити за певний товар чи послугу без застосування безготівкових розрахунків (без перерахування певної суми коштів з рахунку платника на рахунок одержувача).

За приклад “іншого готівкового платіжного засобу” можуть правити жетони (наприклад, жетони на метро, жетони для торговельних автоматів тощо). В той момент, коли Ви купуєте жетони, Ви не одержуєте за них ані якихось послуг, ані товарів. Готівкою Ви сплачуєте не за товар чи послугу, а за своєрідний “замінник” грошових коштів. Товар чи послугу Ви отримуєте щойно тоді, коли опускаєте жетон у автомат. При цьому Ви оперуєте не банкнотами чи монетами, а *іншими готівковими платіжними засобами*

До інших готівкових платіжних засобів відносять також платіжні картки (наприклад, телефонні картки, інтернет-картки) та платіжні чеки (скажімо, подорожні чеки).

Коли Ви вирішуєте питання про те, чи мусите Ви одержувати торговельний патент, пам’ятайте, що патент потрібен не лише тим, хто застосовує тільки готівкову форму розрахунків з клієнтами, а й тим, хто паралельно здійснює розрахунки в готівковій та безготівковій формі.

Зауважимо, що на деяких підприємствах готівкові розрахунки з клієнтами становлять дуже невелику частину фінансових операцій. З погляду патентування такий факт не має ніякого значення. Вам доведеться придбати патент навіть у тому разі, якщо з кожної тисячі клієнтів готівкою розраховуються тільки один чи двоє. При цьому зиск від роботи з такими клієнтами може виявитися набагато меншим за витрати на одержання патенту (беручи до уваги також витрати часу та систематичний контроль податкових органів). Як собі зарадити в такій ситуації?

Найпростіший вихід — відмова від обслуговування клієнтів, які розраховуються готівкою. Проте є й інший спосіб. З найближчою банківською установою Ви можете укласти договір про приймання готівкових платежів від Ваших клієнтів. У такому разі клієнти, які сплачуватимуть за товари готівкою, будуть розраховуватися не через касу Вашого підприємства, а через касу банківської установи. Отримані кошти банк переказуватиме на Ваш банківський рахунок. Таку форму розрахунків вва-

жають безготівковою, незважаючи на той факт, що клієнт платить готівкою. Тому Вам не потрібно одержувати торговельний патент. Зиск, який Ви матимете, буде перевищувати витрати на сплату за послуги банківської установи.

З погляду патентування для підприємця важливе значення має також **місце провадження** торговельної діяльності.

Торговельний патент потрібен тим суб'єктам підприємництва або їхнім структурним (відокремленим) підрозділам, які провадять торгівлю **в пунктах продажу товарів**

Поняття “пункт продажу”, зрозуміло, є дуже широким. Для уникнення різного роду непорозумінь у законодавстві чітко визначено, що належить розуміти під цим поняттям.

Пункти продажу товарів:

- магазини та інші торговельні точки, які працюють в окремих приміщеннях, будівлях або їхніх частинах і мають торговельний зал для покупців або використовують для торгівлі його частину;
- кіоски, намети та інші малі архітектурні форми, які працюють в окремих приміщеннях, але не мають вбудованого торговельного залу для покупців;
- автомагазини, розвози та інші види пересувної торговельної мережі;
- ятки, прилавки та інші види торговельних точок у місцях, відведених для торговельної діяльності, крім яток, прилавків, які передано в оренду суб'єктам підприємницької діяльності — фізичним особам і розміщено в межах спеціалізованих підприємств сфери торгівлі — ринків усіх форм власності;
- стаціонарні, малогабаритні та пересувні автозаправні станції, заправні пункти, які торгують нафтопродуктами та стиснутим газом;
- фабрики-кухні, заготівельні фабрики, їдальні, ресторани, кафе, бістро, бари, буфети, відкриті літні майданчики, кіоски та інші пункти громадського харчування;
- оптові бази, склади-магазини або інші приміщення, що їх використовують для оптової торгівлі.

Наведений перелік є вичерпним. Якщо Ви провадите торгівлю в місці, яке за ознаками не відповідає жодному з пунктів цього списку, то одержувати патент не мусите.

Відповідь на питання, чи потрібен Вам торговельний патент, залежатиме також від того, **якою продукцією Ви торгуєте**

Варто знати, що деякими видами товарів широкого вжитку можна торгувати без патенту.

Перелік товарів українського виробництва, торгувати якими дозволено без патенту:

- хліб і хлібобулочні вироби;
- борошно пшеничне та житнє;
- сіль, цукор, олія соняшникова та кукурудзяна;
- молоко й молочна продукція, крім молока та вершків згущених (з додатками й без них);
- продукти дитячого харчування;
- безалкогольні напої;
- морозиво;
- яловичина та свинина;
- домашня птиця;
- яйця;
- риба;
- ягоди й фрукти;
- мед та інші продукти бджільництва, інвентар для бджільництва та засоби захисту бджіл;
- картопля і плодовоовочева продукція;
- комбікорми для продажу приватним особам.

Загострюємо Вашу увагу на такій важливій деталі: працювати без патенту Ви матимете право лише в тому разі, якщо будете продавати лише товари **українського виробництва**. Натомість якщо Ви торгуєте, наприклад, продуктами дитячого харчування іноземного виробництва, то будете змушені придбати торговельний патент.

Якщо до номенклатури товарів, які Ви продаєте, входять товари з наведеного списку й товари, що до нього не потрапили, то Ваша торговельна діяльність підлягає патентуванню.

Послуговуючись вказаним переліком, рішення про придбання патенту треба приймати дуже виважено. На перший погляд наведений список видається дуже простим і зрозумілим. А проте, багато підприємців досить сильно “обпеклися”, необачно орієнтуючись лише на цей перелік.

Річ у тому, що думка податківців та думка підприємців з приводу того, потрапляє певний товар до вказаного переліку товарів чи ні, часто розходяться. Наведемо простий приклад. Припустимо, Ви торгуєте чаєм чи кавою українського виробництва на розлив. Чи потрібен Вам у такому разі торговельний патент? Безумовно, чай та кава — напої безалкогольні, а отже, мають відповідати параметрам, вказаним у наведеному переліку. А раз так, то патенту для їх продажу Вам одержувати не треба. Натомість податківці дотримуються іншої думки, базуючи свою позицію на *“Номенклатурі товарів народного споживання, які враховуються в роздрібній та оптовій торгівлі (товарному словнику)”*. У цьому документі виділено групу “Безалкогольні напої”, до якої не ввійшли ані чай, ані кава. Тому по-

датківці не зараховують цих напоїв до безалкогольних і наполягають на придбанні торговельного патенту для їх продажу на розлив.

Таких прикладів можна навести багато. Тому радимо Вам, поставши перед проблемою придбання патенту, послуговуватися “Номенклатурою товарів народного споживання, які враховуються в роздрібній та оптовій торгівлі”. (Цей документ є досить великим за обсягом, тож навести його текст у цьому посібнику ми не маємо можливості. Придбати копію такого документу Ви можете в Державному комітеті статистики України).

І, нарешті, входження Вашої торговельної діяльності до сфери патентування залежить від того, **хто є покупцем товарів** якими Ви торгуєте.

Не потребують патентування такі види торговельної діяльності:

- реалізація продукції власного виробництва фізичним особам, які перебувають у трудових відносинах із суб'єктом підприємницької діяльності, через пункти продажу товарів, вбудовані у виробничі або адміністративні приміщення цього суб'єкта;
- закупівля в приватних осіб продукції (заготівельна діяльність), якщо надалі в реалізації такої продукції застосовуватимуть безготівкові розрахунки (йдеться про пункти приймання склотари, макулатури, відходів паперових, картонних і ганчіркових; заготівлю сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки);
- діяльність у торговельно-виробничій сфері (у сфері громадського харчування) на підприємствах, в установах, організаціях, зокрема в навчальних закладах, за умови, що тут обслуговують тільки працівників цих підприємств, установ, організацій і учнів та студентів навчальних закладів.

Джерела юридичної інформації: стаття 3 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; пункт 4 Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженої в Постанові правління Національного банку України від 29.03.2001 № 135; Лист Державної податкової адміністрації України від 03.08.2000 № 4420/6/15-1316.

1.3. Надання побутових послуг

Насамперед з'ясуємо, що таке діяльність з надання побутових послуг. Під наданням побутових послуг розуміють діяльність, пов'язану із задоволенням конкретної побутової потреби індивідуального замовника.

З погляду патентування для надання побутових послуг, на відміну від торгівлі, не має значення ані форма розрахунків, ані місце провадження діяльності. Така діяльність підлягає патентуванню за будь-якої форми розрахунків — готівковою чи

іншою (зокрема безготівковою). Так само немає різниці, де підприємець (підприємство) надає побутові послуги — в окремих приміщеннях чи будівлях, в їхніх частинах чи взагалі поза їх межами: патент потрібно одержувати в будь-якому разі.

Натомість істотну роль відіграє вид побутових послуг. Ви вже знаєте, що для торговельної діяльності встановлено вичерпний перелік товарів, продавати які дозволено без патенту. Щодо побутових послуг якраз навпаки — визначено **вичерпний перелік побутових послуг, надавати які можна тільки за умови одержання патенту**.

Цей перелік затверджує Кабінет Міністрів України. Для того щоб регулювання підприємницької діяльності було прогнозованим, у законодавстві України визначено, що згаданого списку не можна змінювати протягом бюджетного року. Тому Вам досить раз на рік перевіряти, чи не потрапив Ваш вид діяльності до переліку побутових послуг, які підпадають під патентування.

Послуги, що належать до побутових і підлягають патентуванню

Вид послуги	Код виду послуг згідно з класифікатором “Платні послуги населенню 1 89 188”
Пошиття тенгів, чохлаів, штор, драпірувань	12232, 12233
Ремонт радіотелевізійної, аудіо- та відеоапаратури (крім послуг, наданих у структурних підрозділах, що працюють у сільській місцевості)	13101–13161
Заміна елементів живлення	коду не присвоєно
Ремонт і виготовлення ювелірних виробів	13446–13468
Ремонт та виготовлення металевих виробів	13401–13445, 13469, 13470
Ремонт і технічне обслуговування транспортних засобів, що належать громадянам	14101–14106, 14201–14205, 14301–14313, 14401–14403
Ремонт та будівництво індивідуального житла (квартир), садових будиночків, гаражів	17101–17118, 17201–17235, 17301–17307
Перукарські послуги (тільки на території Києва та Севастополя, а також обласних центрів)	18201–18256
Прокат аудіо-, відеокасет, компакт-дисків	коду не присвоєно
Прокат автотранспортних засобів	18307–18309
Прокат весільного вбрання та одягу для урочистих подій	18327
Послуги ломбардів	18601–18629
Фотопослуги й послуги фотокінолабораторій	19101–19125
Послуги аудіо-, відеозапису	коду не присвоєно

З таблиці видно, що багатьом послугам відповідає не один код з відповідного класифікатора, а серія кодів. Це означає, що під однією назвою криється не од-

на, а декілька побутових послуг, і наведений перелік є “загальним”. Якщо Вас цікавить, які саме послуги “зашифровано” під кодами, вказаними в таблиці, загляньте до “Розширеного переліку послуг, що належать до побутових і підлягають патентуванню”, вміщеного в додатку 1 до цього посібника.

Перелік послуг, що належать до побутових і підпадають під патентування, є досить чітким і зрозумілим. Проте й тут трапляються свої “риффи”. Зокрема, йдеться про послуги ломбардів. Останнім часом виникає багато суперечок з приводу того, чи можна взагалі **послуги ломбардів** відносити до побутових. З’ясуємо, в чому тут суть.

Послуги ломбардів було внесено до переліку побутових послуг ще 1998 року (тобто тоді, коли цей перелік затверджено). Проте відтоді в законодавстві України відбулися суттєві зміни. Зокрема, ухвалено новий закон, який регулює відносини на ринку фінансових послуг. У цьому законі визначено, що ломбарди належать до **фінансових установ**. Отже, такі заклади надають не побутові, а фінансові послуги. З цього факту, своєю чергою, випливає, що ломбардам не потрібен патент на провадження діяльності з надання побутових послуг.

Проте податківці не погоджуються з цим висновком. І така позиція має певне підґрунтя. Статус фінансової установи може мати та юридична особа, котра не тільки відповідає критеріям, визначеним у відповідному законі України, а й входить до Державного реєстру фінансових установ. Такого реєстру ще не сформовано, тому входження до його складу — поки що питання проблематичне.

З огляду на вказані обставини підприємствам, діяльність яких пов’язана з наданням послуг ломбардів, тепер не варто відмовлятися від придбання патенту. Принаймні, треба усвідомлювати, що такий крок дуже ризикований. З іншого боку, Вас має втішати той факт, що найближчим часом Ви матимете можливість позбутися клопоту з одержанням патенту — якщо Ваш заклад ввійде до Державного реєстру фінансових установ.

Джерела юридичної інформації: стаття 3¹ Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; стаття 1 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.2001 № 2664-III; пункт 2 Правил побутового обслуговування населення, затверджених у Постанові Кабінету Міністрів України від 16.05.1994 № 313; Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження переліку послуг, що належать до побутових і підлягають патентуванню” від 27.04.1998 № 576; Інформаційний лист Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 23.04.2002 № 1-532/2285; пункт 4 Листа Державної податкової адміністрації України від 25.12.1998 № 15486/10/15-1317.

1.4. Торгівля готівковими валютними цінностями

До торгівлі готівковими валютними цінностями відносять такі операції:

- продаж готівкової іноземної валюти, інших готівкових платіжних засобів, виражених в іноземній валюті (серед них і подорожніх, банківських та персональних чеків);
- дебетування (тобто “продаж”) кредитних (дебетових) карток в обмін на валюту України, дебетування інших готівкових платіжних засобів, виражених у валюті України;
- обмін однієї іноземної валюти на іншу іноземну валюту.

Така діяльність підлягає патентуванню за умови, що її провадять суб’єкти підприємництва або їхні структурні (відокремлені) підрозділи в **пунктах обміну іноземної валюти**

До пунктів обміну іноземної валюти належать такі:

- обмінні пункти уповноважених банків;
- обмінні пункти уповноважених банків, розміщені поза операційними залами цих банків;
- обмінні пункти інших кредитно-фінансових установ, які одержали ліцензію Національного банку України на здійснення операцій з торгівлі іноземною валютою;
- обмінні пункти суб’єктів підприємницької діяльності, що діють на підставі агентських угод з уповноваженими банками.

У Вас може виникнути запитання: чому ми зробили наголос на пунктах обміну валют? Невже торгівлю готівковими валютними цінностями можна провадити в інших місцях?

Так, можна. Операції з готівковою іноземною валютою та платіжними документами в іноземній валюті (зокрема валютно-обмінні операції) дозволено здійснювати також через операційні каси уповноважених банків та через їхні філії, в територіально відокремлених безбалансових відділках. Операційні каси за статусом не належать до пунктів обміну іноземних валют. Тому операції з торгівлі готівковими валютними цінностями в таких закладах не підлягають патентуванню.

Джерела юридичної інформації: стаття 4 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; Лист Державної податкової адміністрації України від 29.04.1999 № 6280/7/15-1317; Роз’яснення Національного банку України від 05.09.1996 № 13-134/1813-6516.

1.5. Надання послуг у сфері грального бізнесу

Всі ми неодноразово чули словосполучення “гральний бізнес”. У багатьох людей цей вислів асоціюється з діяльністю казино та подібних до них закладів. Проте з погляду патентування гральний бізнес — поняття набагато ширше, яке охоплює такі види діяльності:

- утримання казино, інших гральних місць (будинків);
- утримання гральних автоматів з грошовим або майновим вирашем;
- проведення лотерей (крім державних) та розіграшів з видачею грошових вирашів у готівковій або майновій формі.

Для провадження такої діяльності потрібно придбати патент.

Інтуїтивно Ви, напевно, можете визначити, що таке гральні заклади (до яких, зокрема, належать казино). Пропонуємо перевірити, чи збігається Ваше розуміння з правовим змістом цього терміну. **Гральний заклад** — це окреме приміщення або будівля, де відбуваються азартні ігри. З погляду юриспруденції **азартна гра** — це така гра, участь у якій дає змогу набувати гроші, інше майно або майнові права й результати якої цілком або частково визначає випадок. Азартна гра вирізняється також тим, що її учасники ризикують втратити ставку, внесена за право участі в грі. Однак за азартну не вважають, наприклад, гру на технічному пристрої (гральному автоматі, комп’ютері й т. ін.), якщо така гра є безкоштовною або не передбачає можливості отримати вираш. Азартні ігри поділяють на такі види:

- ігри випадку. До цієї групи належать, зокрема, ігри в казино, на гральних автоматах, більярді та лотерея з певною внесеною сумою коштів учасника;
- ігри на здібність — азартні ігри, результат яких частково або повністю залежить від фізичних та (або) інтелектуальних можливостей гравця;
- тоталізатори. До цієї групи входять ігри в букмекерських конторах, на іподромах та на інших тоталізаторах;
- парі.

Якщо Ваш бізнес пов’язаний з наведеними видами діяльності, то з процедурою патентування Вам доведеться стикатися досить часто.

Ви, мабуть, звернули увагу на те, що до азартних ігор віднесено також ігри на більярді. Що більше, використання кегельбанів також можуть розцінювати як провадження грального бізнесу. Зрозуміло, що навряд чи ці ігри можна беззастережно відносити до азартних. Гра на більярді чи в кегельбані не завжди передбачає грошовий вираш: здебільшого люди грають, як кажуть, “на інтерес”. Так само навряд чи доречно відносити ігри на більярді та кегельбані до “ігор випадку”. Тут йдеться, очевидно, про ігри на вправність. Проте ці види розваг у законодавстві визначено як азартні, і нічого не вдієш. Тому, навіть якщо відвідувачі Вашого закладу використовують більярдні столи чи кегельбан тільки

для гри “на інтерес”, Вам все одно доведеться придбати патент. Винятком з правила є ті випадки, коли більярдні столи відіграють роль спортивного приладу під час спортивних чи аматорських змагань.

Тепер розглянемо трохи детальніше таку діяльність, як проведення лотерей.

Законодавство визначає **лотерею** як господарську операцію, що передбачає такі дії:

- продаж (за кошти або в обмін на інші цінності) гравцеві права на участь у розіграванні призу;
- розігравання призу за випадковою вірогідністю;
- безкоштовна передача гравцям призу у власність у разі визнання таких гравців переможцями.

Проведення лотерей є одним з видів грального бізнесу, тому підлягає патентуванню. Але, як і з будь-якого іншого правила, тут також є винятки. До сфери грального бізнесу не відносять **державних лотерей**, тож такої діяльності не патентують.

У багатьох людей державні лотереї асоціюються з лотереями, що їх влаштовують і проводять державні організації (установи, підприємства). Проте таке уявлення — помилкове. У визначенні статусу лотереї як державної форма власності (державна чи приватна) підприємства-організатора не відіграє ніякої ролі. До державних грошових лотерей відносять ті лотереї, під час проведення яких буде дотримано таких умов:

- наявність призового фонду обсягом не менше ніж 50% від суми отриманих доходів (призовий фонд — це сукупність призів, що їх мають одержати переможці лотереї відповідно до оприлюднених умов її проведення);
- відрахування до Державного бюджету України обсягом не менше як 30% від доходів, що залишаються в розпорядженні агента після виплат з призового фонду.

Якщо Ви бажаєте надати своїй лотереї статус “державної”, то маєте забезпечити відповідність цим вимогам і зареєструвати лотерею в Міністерстві фінансів України.

Варто також знати, що патент мусять придбати не тільки організатори лотереї, а й ті підприємства, котрі поширюють лотерейні білети на підставі агентської угоди. Принаймні, саме таку думку поділяють у Державній податковій адміністрації України.

Мабуть, Ви зауважили, що описуючи види діяльності у сфері грального бізнесу, які підлягають патентуванню, ми вживали два терміни — лотерея та **розіграш**. У Вас могло скластися враження, що ці поняття є тотожними й позначають один вид діяльності. Насправді йдеться про різні речі.

Лотереї та розіграші дійсно мають багато спільних рис. Однак тут можна помітити й суттєву відмінність. Покупцям лотерейних білетів продають право на участь у розіграванні призів. Натомість під час розіграшів таке право можна

надавати безкоштовно або умовно безкоштовно (наприклад, покупцеві, який купує побутову техніку, пропонують взяти участь у розігріш призів).

Як відомо, різноманітні розігріші призів є дуже поширеним явищем. Чимало підприємств організують такі акції як маркетинговий захід, спрямований на розширення кола покупців. При цьому багатьом бізнесменам і на думку не спадає, що вони мають до діла з гральним бізнесом і мусять одержати патент на провадження діяльності у сфері грального бізнесу. Дехто за таких обставин не отримує цього дозвільного документу. Іноді така легковажність “минає безкарно”, а іноді — ні.

Очевидно, не в одного підприємця виникало питання: чи можна уникнути патентування легальними методами. Так, можна, дуже легко.

Припустимо, Вам потрібно розіграти серед покупців цінні призи (аудіо-та відеотехніку, побутову техніку тощо). В такому разі радимо Вам розігрувати не цінні речі, а **право на їх придбання** за символічну ціну. Звісно, щоб не виникли ускладнення, про цю умову потрібно повідомити учасникам розігрішу, скажімо, десь хоча б “дрібним шрифтом” варто зазначити, що під час акції буде розіграно право на придбання призів, наприклад, за гривню.

У чому полягає Ваша вигода? По-перше, виграш буде виражено не в готівковій і не в матеріальній формі (оскільки виграшем є право на придбання речей за спеціальною ціною, а не самі речі). По-друге, призи учасникам Ви не видаватимете, а продаватимете. Тож акція, яку Ви організуєте, не відповідатиме поняттю *розігріш з видачею грошових виграшів у готівковій або майновій формі I*, як наслідок, Вам не доведеться отримувати патент на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу.

При цьому, однак, пам’ятайте, що оскільки Ви продаватимете призи, можливо, Вам потрібно буде придбати торговельний патент (див. розділ 1.2). Зазначимо, що й тут ви матимете вигоду, бо торговельний патент коштує набагато менше за патент на діяльність у сфері грального бізнесу.

Джерела юридичної інформації: стаття 5 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; пункт 1.33 статті 1 та пункт 10.2 статті 10 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 28.12.1994 № 334/94; пункт 1.3 Інструкції про умови і правила провадження підприємницької діяльності (ліцензійні умови) зі створення та утримання гральних закладів, організації азартних ігор та контроль за їх дотриманням, затвердженої в Наказі Ліцензійної палати України від 11.09.1998 № 86; пункт 2 Правил розповсюдження державних лотерей, затверджених у Наказі Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту від 28.10.1998 № 2120; Лист Державної податкової адміністрації України від 05.12.1997 № 15-3217/10-9990.

РОЗДІЛ 2

СУБ’ЄКТИ ПІДПРИЄМНИЦТВА, ДІЯЛЬНІСТЬ ЯКИХ НЕ ПІДЛЯГАЄ ПАТЕНТУВАННЮ

Суб’єктами правовідносин у сфері патентування (тобто особами, на яких поширюється вимога щодо патентування) є юридичні особи та підприємці — фізичні особи — резиденти й нерезиденти, а також їхні відокремлені підрозділи (філії, відділки, представництва й т. ін.), що провадять підприємницьку діяльність тих видів, про які йшлося в попередньому розділі цього посібника.

Втім, сам той факт, що Ви торгуєте (чи плануєте торгувати) за готівкові кошти, надаєте побутові послуги, виконуєте обмінні операції з іноземною валютою чи провадите діяльність у сфері грального бізнесу, не обов’язково визначає доконечність придбання торговельного патенту. Цілком можливо, що Ви потрапляєте в категорію осіб, яким такий патент не потрібен. У цьому розділі пояснимо, що це за особи.

2.1. Діяльність, яка не підпадає під патентування

Насамперед зазначимо, що патентуванню підлягає **підприємницька діяльність** тобто діяльність, спрямована на одержання прибутку. Зрозуміло, що не всі юридичні особи є суб’єктами підприємницької діяльності. Чимало організацій, наприклад, громадських та благодійних, створено не задля отримання прибутку.

Попри те, що метою громадських чи благодійних організацій не є одержання прибутку, ці організації нерідко провадять господарську та іншу комерційну діяльність (зокрема у сфері торгівлі й надання послуг), створюючи господарські

установи та організації із статусом юридичної особи, засновуючи підприємства тощо. Зауважимо, що госпрозрахункові установи громадських та благодійних організацій не треба ототожнювати з підприємствами. Такі госпрозрахункові установи можуть правити за приклад юридичних осіб, діяльність яких у сфері торгівлі чи надання послуг не вважають підприємницькою.

Отже, якщо в статутних документах Вашої організації не визначено, що метою її діяльності є одержання прибутку, отримувати патент Вам не потрібно.

Проте не поспішайте за патентом і в тому разі, якщо Ви є суб'єктом підприємництва й провадите діяльність, що підлягає патентуванню. Деякі підприємці мають право реалізовувати товари й надавати побутові послуги **без торговельного патенту**. Тож радимо прочитати наступні розділи посібника: цілком можливо, що й Ви опинитесь серед таких щасливців.

Джерела юридичної інформації стаття 1 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; стаття 24 Закону України “Про об'єднання громадян” від 16.06.1992 № 2460-ХІІ.

2.2. Суб'єкти підприємницької діяльності — юридичні особи, що можуть працювати без патенту

Чимало підприємств, завдяки певним “особливостям” свого статусу, не мають обов'язку одержувати патент для провадження діяльності, що підлягає патентуванню. Серед таких суб'єктів господарювання можна виділити чотири групи.

До **першої групи** належать підприємства, на які не поширюється вимога щодо отримання патенту **на торговельну діяльність діяльність з надання побутових послуг**

- підприємства та організації Укоопспілки;
- підприємства й організації військової торгівлі;
- аптеки, що перебувають у державній власності;
- торговельно-виробничі державні підприємства робітничого постачання в селах, селищах та містах районного підпорядкування.

Розглянемо докладніше підприємства й організації, вказані в першому пункті цього переліку. Багато хто помилково вважає, що до системи Укоопспілки належать лише ті підприємства та організації, котрі створено в цій системі. Насправді це не так.

Для того щоб Ви могли скласти собі чітке уявлення про Укоопспілку, опишемо її структурну побудову. Систему Укоопспілки складають місцеві спілки та Центральна спілка споживчих товариств України. Кожна спілка — це добровільне об'єднання споживчих товариств, до складу яких на добровільних засадах можуть входити й окремі громадяни, й колективи працівників, зокрема:

- селянські (фермерські) господарства;
- колективні сільськогосподарські підприємства;

- господарські товариства (ВАТ, ЗАТ, ТОВ тощо);
- кооперативні, державні та інші підприємства.

Отже, систему Укоопспілки формують не тільки ті підприємства, що їх створено в Укоопспілці, а й ті, котрі входять до складу споживчих товариств — членів місцевих спілок чи Центральної спілки споживчих товариств.

Пам'ятайте: членство у споживчому товаристві, зареєстрованому в системі Укоопспілки, дає законне право не одержувати патенту на торговельну діяльність та надання побутових послуг. Тим, у кого придбання патенту забирає забагато невинуватих зусиль, варто подумати про вступ до одного з численних споживчих товариств. Скористатися цією можливістю радимо насамперед тим підприємцям, котрі потребують кількох патентів (наприклад, для роботи кількох торговельних точок).

Якщо Ви зважилися на вступ до споживчого товариства, спершу переконайтеся, чи воно входить до місцевої спілки або Центральної спілки споживчих товариств України.

До **другої групи** підприємств, які можуть **провадити торговельну діяльність надавати побутові послуги** без патенту, відносять тих суб'єктів підприємницької діяльності, що їх створили громадські організації інвалідів.

Однак не всі з-поміж таких підприємств мають право провадити торгівлю чи надавати побутові послуги без патенту. Цією перевагою можуть скористатися лише ті суб'єкти господарювання, котрі відповідають таким умовам:

- мають податкові пільги, визначені в чинному законодавстві;
- торгують тільки продовольчими товарами українського виробництва та продукцією, виготовленою на підприємствах Українського товариства сліпих і Українського товариства глухих.

Своєю чергою, для того щоб здобути право на податкові пільги, підприємства та громадські організації інвалідів мусять одержати відповідний дозвіл. Дозвіл на право користування пільгами з оподаткування дає міжвідомча Комісія з питань діяльності підприємств та громадських організацій інвалідів. Якщо Ви маєте такий документ, торговельний патент Вам не потрібен.

Третю групу звільнених від обов'язку отримувати патент складають підприємства, які застосовують спрощені системи оподаткування.

Найбільше поширеною є спрощена система оподаткування обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва, що передбачає оподаткування доходів підприємств за **єдиним податком**. А сплата єдиного податку дає, зокрема, ту перевагу, що звільняє від обов'язку одержувати торговельні патенти. Тому, ставши платником єдиного податку, Ви уникнете зайвої тяганини з патентуванням.

Працювати за спрощеною системою оподаткування, обліку та звітності, звісно, можуть не всі охочі. Ваше підприємство має право перейти на сплату єдиного податку лише за таких умов:

- середньооблікова чисельність працівників на підприємстві за календарний рік не перевищує 50 осіб. Не забувайте, що для визначення середньо-

облікової чисельності працівників треба враховувати не тільки тих осіб, з якими Ви оформили трудові договори, а й тих працівників, котрих Ви залучили до роботи за сумісництвом;

- обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, послуг) за рік не перевищує 1 млн. грн. Виручка від реалізації продукції — це сума, яку Ваше підприємство фактично отримало на розрахунковий рахунок або (та) в касу за здійснення операцій з продажу продукції;
- підприємство не є довірчим товариством, страховою компанією, банком, іншою фінансово-кредитною та не банківською фінансовою установою;
- у статутному фонді Вашого підприємства частки, належні юридичним особам, які не є суб'єктами малого підприємництва, не перевищують 25%;
- підприємство не провадить спільної діяльності з іншими підприємствами.

Якщо Ваша діяльність пов'язана із сільським господарством, то Ви можете уникнути патентування й в інший спосіб. Йдеться про перехід на сплату **фіксованого сільськогосподарського податку**. Обрати цю систему оподаткування Ви маєте право за таких умов:

- Ваше підприємство виробляє (вирощує), переробляє і збуває сільськогосподарську продукцію;
- сума, одержана від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки за попередній звітний (податковий) рік, перевищує 50% загальної суми валового доходу Вашого підприємства.

Треба наголосити, що на відміну від платників єдиного податку, платники фіксованого сільськогосподарського податку **без патенту** можуть провадити тільки **торговельну діяльність**. Тож якщо Ви провадите діяльність інших видів, які підлягають патентуванню (наприклад, надаєте побутові послуги сільському населенню), то будете змушені отримати відповідний патент.

До **четвертої групи** охоплених патентуванням належать підприємства легкої та деревообробної промисловості Чернівецької області — учасники економічного експерименту щодо стабілізації роботи цих підприємств. Перелік таких суб'єктів господарювання затверджує Кабінет Міністрів України (див. додаток 2).

Джерела юридичної інформації: стаття 1 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; Рішення Конституційного Суду України від 21.12.2000 № 16-рп/2000; статті 5, 6, 8, 11 Закону України “Про споживчу кооперацію” від 10.04.1992 № 2265-ХІІ; стаття 141 Закону України “Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” від 21.03.1991 № 875-ХІІ; Закон України “Про фіксований сільськогосподарський податок” від 17.12.1998 № 320-ХІV; Закон України “Про економічний експеримент щодо стабілізації роботи підприємств легкої та деревообробної промисловості Чернівецької області” від 13.01.2000 № 1375-ХІV; Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.1999 № 1040; Лист Головної державної податкової інспекції України від 10.10.1996 № 14-311/10-54.

2.3. Суб'єкти підприємницької діяльності — фізичні особи, які не мусять одержувати патент

Маючи статус підприємця — фізичної особи, за певних умов Ви можете **провадити торговельну діяльність надавати побутові послуги без пенту**.

По-перше отримувати патент Вам не буде потрібно в тому разі, якщо Ви торгуєте з яток, прилавків і сплачуєте ринковий збір за місце для торгівлі продукцією в межах ринків усіх форм власності. За таких обставин радимо Вам ретельно зберігати документи, які підтверджують сплату ринкового збору, оскільки саме вони засвідчують Ваше право не одержувати торговельний патент. Пам'ятайте, що ринковий збір належить сплачувати **за кожний день торгівлі перед її почом**. Якщо Ви торгуватимете, не внівши цієї сплати, до Вас можуть застосувати санкції за порушення законодавства про патентування. Ринковий збір дозволено сплачувати і в готівковій, і в безготівковій формі. В разі готівкового розрахунку документом, що підтверджує сплату ринкового збору, є касовий чек. Для безготівкової форми сплати підтверджувальним документом вважають платіжне доручення.

По-друге, торговельний патент не мусять отримувати ті підприємці — фізичні особи, котрі сплачують податок на промисел за порядком, передбаченим у чинному законодавстві. Незважаючи на те, що цю норму зафіксовано в законодавчому акті, Вам навряд чи будь-коли вдасться застосувати її на практиці. Про таке право ми згадуємо лише “для повноти інформації”. Річ у тому, що підприємець — фізична особа не може бути платником податку на промисел. До групи платників цього податку, відповідно до законодавства, відносять громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, яких **не зареєстровано як суб'єктів підприємництва**

Втім, навіть якщо підприємець — фізична особа мав статус платника податку на промисел, сплачувати такий податок задля того, щоб не одержувати торговельного патенту, було б економічно не вигідно. Величина такого податку не може бути меншою за величину однієї мінімальної заробітної платні, яка від 1 липня 2003 р. становить 237 грн. При цьому товар за такої ставки потрібно продати протягом 3 календарних днів, оскільки таку вимогу висуває законодавство. Тим часом на 3 дні торгівлі Ви можете придбати короткостроковий торговельний патент (див. далі), який коштуватиме Вам лише 30 грн.

По-третє, Ви можете не перейматися питаннями патентування, якщо продаєте продукцію рослинництва чи тваринництва — худоби, кролів, нутрій, птиці (в живому вигляді, в сирому вигляді та у вигляді первинної переробки після забою), вирощену в особистому підсобному господарстві, на присадибній, дачній, садовій чи городній ділянці, а також якщо торгуєте продукцією власного бджільництва.

По-четверте, в деяких випадках Ви маєте право не одержувати патенту, сплативши державне мито за засвідчення договору про відчуження майна, що належить Вам на праві власності. Така можливість виникає в тому разі, якщо певний товар Ви відчуєте не частіше ніж раз на рік. Наприклад, якщо протягом року Ви продаєте

один автомобіль, один телевізор тощо, то не мусите отримувати торговельний патент. Вам потрібно виконати лише таку формальність: засвідчити в державній нотаріальній конторі договір про відчуження відповідного майна, сплативши при цьому державне мито. Зауважимо, що договір у таких випадках треба засвідчувати саме в державній нотаріальній конторі, оскільки за аналогічні послуги приватного нотаріуса стягують не державне мито, а плату за вчинення нотаріальних дій.

Величина державного мита за засвідчення договору про відчуження майна зазвичай становить 1% від суми договору. В разі відчуження транспортних засобів, інших самохідних машин і механізмів державне мито сягає 5% від суми договору, яка має бути не нижчою за дійсну вартість транспортного засобу.

По-п'яте, вимога щодо патентування торговельної діяльності та надання побутових послуг не поширюється на таких підприємців — фізичних осіб:

- платників єдиного податку;
- платників фіксованого податку;
- платників фіксованого сільськогосподарського податку.

Якщо Ви ще не є платником єдиного податку, рекомендуємо Вам подумати про можливість переходу на цю спрощену систему. Маючи такий статус, Ви позбудетеся багатьох проблем не тільки з патентуванням, а й з оподаткуванням доходів, обліком та звітністю.

Перейти на сплату єдиного податку підприємець — фізична особа може за таких умов:

- протягом року в трудових відносинах з підприємцем перебувають не більше ніж 10 осіб;
- обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, послуг) за рік не перевищує 500 тис. грн.;
- підприємець не торгує лікєро-горілчаними та тютюновими виробами, а також паливно-мастильними матеріалами.

Джерела юридичної інформації стаття 1 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; стаття 4 Декрету Кабінету Міністрів України “Про місцеві податки і збори” від 20.05.1993 № 56-93; Декрет Кабінету Міністрів України “Про податок на промисел” від 17.03.1993 № 24-93; статті 2, 3 Декрету Кабінету Міністрів України “Про державне мито” від 21.01.1993 № 7-93; пункт 23 Правил торгівлі на ринках, затверджених у Наказі Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26.02.2002 № 57/188/84/105.

РОЗДІЛ 3

ЗАГАЛЬНЕ ПОНЯТТЯ ПРО ПАТЕНТИ

Якщо після прочитання попередніх розділів цього посібника Ви дійшли висновку, що Вам таки варто отримати патент, то тепер належить з'ясувати, який саме патент Вам потрібен.

Це питання — не таке вже й просте, як може видатися на перший погляд. Законодавство пропонує на Ваш вибір декілька видів патентів, придбавши які Ви зможете провадити діяльність, що підлягає патентуванню. Кожний з цих дозвільних документів діє в певній сфері. Патенти деяких видів є “взаємозамінними”. Для того щоб зробити правильний вибір, Вам потрібно мати чітке уявлення про призначення, переваги й недоліки кожного виду патентів. Відповіді на зазначені питання Ви знайдете в цьому розділі.

3.1. Що таке патент. Види патентів

Загалом патент можна визначити як документ, що засвідчує певне право суб'єкта господарювання. Умовно всі патенти поділяють на дві групи:

- патенти, які засвідчують право на результати діяльності (наприклад, право на інтелектуальну власність, право на винахід тощо);
- патенти, які засвідчують право провадити певну діяльність чи виконувати певні операції.

Цей посібник присвячено питанням патентування підприємницької діяльності. Тому ми будемо розглядати лише ті патенти, котрі засвідчують право суб'єктів підприємства провадити певну діяльність. До цієї групи належать такі дозвільні документи:

- торговельний патент;
- спеціальний торговельний патент.

Крім вказаних, в Україні можна отримувати патенти ще двох видів. Так, разовий патент видають фізичній особі, яка здійснює торговельні операції не систематично й сплачує податок на промисел. А фізична особа — платник фіксованого податку одержує патент, що дозволяє провадити торгівлю і надавати побутові послуги. Вказані патенти засвідчують право підприємця застосовувати особливий порядок оподаткування своїх доходів. Згадані два види ми не будемо розглядати в цьому посібнику, оскільки такі дозвільні документи діють у сфері підприємницької діяльності за спрощеною системою оподаткування. Наше завдання — ознайомити Вас із патентуванням підприємницької діяльності загалом. Тож почнімо з визначення термінів.

Торговельний патент — це державне свідоцтво про право суб'єкта підприємництва чи його структурного підрозділу провадити підприємницьку діяльність тих видів, які визначено в законі (див. розділ 1). Цей дозвільний документ не засвідчує жодних інших прав, зокрема права підприємця чи підприємства на інтелектуальну власність.

Спеціальний торговельний патент — це державне свідоцтво про право суб'єкта підприємництва на особливий порядок оподаткування. Крім того, так само як і “звичайний” торговельний патент, спеціальний патент засвідчує право підприємця чи підприємства провадити торгівлю і надавати побутові послуги.

Джерело юридичної інформації: стаття 2 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР.

3.2. Торговельні патенти: види та сфери застосування

Торговельні патенти розрізняють за видами підприємницької діяльності, що підпадають під патентування.

Види торговельних патентів:

- патенти на провадження торговельної діяльності;
- торговельні патенти на провадження діяльності з надання побутових послуг;
- торговельні патенти на здійснення операцій з торгівлі готівковими валютними цінностями;
- торговельні патенти на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу.

Своєю чергою, патенти на провадження торгівлі поділяють на “звичайні”, короткострокові та пільгові.

Короткостроковий торговельний патент, так само як “звичайний” торговельний патент, є документом, що засвідчує право суб'єкта підприємництва провадити торговельну діяльність. Короткостроковий торговельний патент відрізняється від “звичайного” терміном дії (від 1 до 15 днів) та вартістю (яка прямо залежить від терміну дії).

Короткостроковий патент на провадження торгівлі Вам варто отримати в тому разі, якщо торгівля (за готівкові кошти) не є головним видом Вашої діяльності. Зазви-

чай такий дозвільний документ одержують для проведення ярмарку, виставки-продажу та здійснення інших короткочасних заходів, пов'язаних з демонстрацією та реалізацією товарів. Отже, якщо продаж товарів не має систематичного характеру, можна обмежитися придбанням короткострокового торговельного патенту.

Якщо ж торгівля є одним з головних видів Вашої діяльності, то Вам доведеться придбати “звичайний” торговельний патент. Зауважимо, що цей дозвільний документ належить одержати в будь-якому разі, незалежно від кількості днів роботи щомісяця (навіть якщо Ви торгуєте менше ніж 15 днів на місяць). Саме такої думки дотримуються в податкових органах.

Тепер опишемо особливості **пільгового торговельного патенту**. Працювати на підставі цього дозвільного документу дуже вигідно, бо за такого самого терміну дії він коштує в десять і навіть у сотні разів менше, ніж “звичайний” торговельний патент.

Зрозуміло, що такими перевагами можуть скористатися не всі охочі. Провадити діяльність за пільговим патентом Ви матимете право в тому разі, якщо торгуватимете лише певними товарами українського виробництва.

Види товарів українського виробництва, торгівлю якими можна провадити на підставі пільгового торговельного патенту:

- не погашені поштові марки, листівки, вітальні листівки та конверти, ящики, коробки, мішки, сумки й інша тара з дерева, паперу та картону, що її використовують для поштових відправлень підприємства Державного комітету зв'язку України, а також фурнітура до цих товарів;
- періодичні видання друкованих засобів масової інформації, що мають реєстраційні свідоцтва, видані в уповноважених органах України, книжки, брошури, альбоми, нотні видання, буклети, плакати, картографічна продукція, що її випускають юридичні особи — резиденти України;
- проїзні квитки;
- вироби майстрів народних промислів (крім антикварних і тих, що становлять культурну цінність згідно з переліком, який визначає Міністерство культури України);
- готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти, предмети догляду, перев'язувальні матеріали та інше медичне обладнання) і вітаміни; ветеринарні препарати, папір туалетний, зубні паста та порошки, косметичні серветки, дитячі пелюшки, тампони, інші види санітарно-гігієнічних виробів з целюлози або її замінників, термометри, індивідуальні діагностичні прилади;
- вугілля, вугільні брикети, побутове паливо для печі, гас освітлювальний і газ скраплений, торф паливний грудковий, торф'яні брикети та дрова для продажу приватним особам;
- господарське мило, сірники;
- насіння овочевих, баштанних, квіткових культур, кормових коренеплодів та картоплі;
- зошити.

Пам'ятайте, що пільговий патент не дає права на торгівлю товарами, не зазначеними в цьому переліку.

Якщо Ви продаєте періодичні видання друкованих засобів масової інформації, то можете одержати пільговий патент на торгівлю супутньою продукцією.

Супутня продукція— це ручки, олівці, інструменти для креслення, пензлі, мас-тихіни, мольберти, фарби, лаки, розчинники й закріплювачі для малювання та живопису, полотно, багети, рамки та підрамники для картин, швидкозшивачі, інше канцелярське та офісне приладдя, за винятком предметів, виготовлених з коштовних і напівкоштовних металів.

Пільговий торговельний патент Ви можете одержати й за таких умов:

- якщо реалізовуєте інвалідам товари повсякденного вжитку та продукти харчування через торговельні заклади громадських організацій інвалідів, створені саме для такої потреби;
- якщо торгуєте на території військових частин та військових навчальних закладів і продаєте тільки предмети військової атрибутики та товари повсякденного вжитку для військовослужбовців.

Джерела юридичної інформації: стаття 3 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; пункт 16 Положення про виготовлення, зберігання і реалізацію торгових патентів, затвердженого в Постанові Кабінету Міністрів України від 13.07.1998 № 1077; пункт 11 Листа Державної податкової адміністрації України від 25.12.1998 № 15486/10/15-1317.

3.3. Спеціальний торговельний патент: переваги й недоліки

На відміну від “звичайних” торговельних патентів, які лише засвідчують Ваше право на провадження підприємницької діяльності певного виду, спеціальні торговельні патенти мають “подвійне призначення”. Такі документи дають Вам право, по-перше, провадити торгівлю і надавати побутові послуги, по-друге — оподатковувати свої доходи за особливим порядком: тих, хто придбав спеціальний торговельний патент, звільнено від низки податків і зборів (обов'язкових платежів).

Податки та збори (обов'язкові платежі),

яких не сплачують власники спеціальних торговельних патентів:

- податок на додану вартість, крім податку з операцій ввезення (пересилання) товарів на митну територію України або отримання від не резидентів робіт (послуг) для їх використання або споживання на митній території України;
- податок на доходи фізичних осіб (прибутковий податок з громадян);
- податок на прибуток підприємств, крім податку з доходів, отриманих у вигляді дивідендів, процентів, роялті, та доходів від фрахтування транспортних засобів;
- плата (податок) за землю;
- збір за спеціальне використання природних ресурсів;

- збір на обов'язкове соціальне страхування;
- збір на обов'язкове державне пенсійне страхування;
- відрахування та збори на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання автомобільних доріг загального користування в Україні;
- комунальний податок;
- ринковий збір;
- збір на видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг.

Звісно, що від усіх цих податкових платежів звільняють не просто так. Річ у тому, що спеціальний торговельний патент коштує набагато дорожче за “звичайний” торговельний патент. Різниця у вартості теоретично має покривати ті втрати, яких зазнає бюджет внаслідок звільнення власників спеціальних патентів від сплати перелічених податків і зборів. В багатьох підприємств після отримання спеціального патенту витрати на сплату податків і зборів зменшуються. Проте часто буває і навпаки. Треба зазначити, що навіть за таких обставин підприємці погоджуються платити більше, бо цей дозвільний документ дає їм кілька суттєвих переваг.

По-перше, власникам спеціального торговельного патенту не потрібно вести податковий облік. Наприклад, здійснюючи операції з продажу товарів (робіт, послуг), які підпадають під дію спеціального патенту, Ви не витратите часу не тільки на податковий облік, а й на виписування податкових накладних, формування податкового кредиту щодо придбаних матеріально-технічних ресурсів тощо.

По-друге, завдяки звільненню від низки податків і зборів за Вами менше наглядатимуть представники податкових та інших контрольних органів.

По-третє, спроститься Ваш бухгалтерський облік, а надто в тому разі, якщо Ви маєте статус підприємця — фізичної особи. На додаток підприємці — фізичні особи, що провадять діяльність тільки тих видів, для яких вони придбали спеціальні патенти, не мусять подавати декларації як суб'єкти підприємництва. Власники таких патентів подають декларації про свої доходи за формою та порядком, визначеними в законодавстві України для громадян, які не провадять підприємницької діяльності (а цим особам треба подавати декларацію не чотири рази, а лише раз на рік).

По-четверте, ті, хто придбав спеціальні торговельні патенти, можуть не застосовувати реєстраторів розрахункових операцій та розрахункових книжок. (Виняток становлять тільки ті підприємці (крім тих, що торгують пивом на розлив), котрі продають підкацізні товари). Зазначеній групі осіб також не потрібно використовувати касовий апарат, натомість належить заповнювати розрахункові книжки й вести книги обліку розрахункових операцій.

І, нарешті, спеціальний патент дає таке саме право на торгівлю та надання побутових послуг, що й “звичайний” торговельний патент.

Джерела юридичної інформації: статті 3², 7¹ Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; статті 9, 10 Закону України “Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг” від 06.07.1995 № 265/95-ВР; Постанова Кабінету Міністрів України від

23.08.2000 № 1336; Лист Державної податкової адміністрації України від 08.11.2000 № 6164/6/16-1220-26.

3.4. Зміст і форма торговельного патенту та вимоги до його заповнення

Для тих, кому ще ніколи не доводилося бачити торговельні патенти, пропонуємо їх короткий опис. Ці документи виготовляють на бланках з таким самим ступенем захисту, що й цінні папери. На кожному торговельному патенті вказують його серію та шестизначний номер. Бланки цих документів відрізняються також за кольором: для кожного виду патенту визначено іншу барву.

Торговельні патенти мають містити такі реквізити:

- номер патенту;
- назва власника патенту;
- вид підприємницької діяльності;
- вид побутових послуг чи послуг у сфері грального бізнесу;
- місце реєстрації громадянина як суб'єкта підприємництва чи місце положення суб'єкта підприємницької діяльності — юридичної особи (місце положення структурного (відокремленого) підрозділу цього суб'єкта);
- для транспортних засобів — позначка “виїзна торгівля”;
- термін дії патенту;
- місце положення державного податкового органу, що видав цей патент;
- позначка державного податкового органу про надходження сплати за виданий патент.

Записи в торговельному патенті належить робити кульковою ручкою пастою темного кольору. Деякі податкові органи, які мають відповідні можливості, заповнюють ці документи із застосуванням комп'ютерної техніки. В будь-якому разі, простежте за тим, щоб у тексті торговельного патенту не було підчищень і не обумовлених виправлень. Виправлення помилок можуть бути прийнятні тільки за тієї умови, що біля них стоять позначка “виправлено”, підпис відповідальної особи та печатка податкового органу.

Кожний патент, бланк якого потрібно заповнити українською мовою, має підписати керівник податкового органу, а за його відсутності — заступник керівника податкового органу. Цей документ належить також скріпити печаткою податкового органу (зразки різних видів торговельних патентів наведено в додатках 3—6 цього посібника).

Джерела юридичної інформації: стаття 2 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; пункт 3 Положення про виготовлення, зберігання і реалізацію торгових патентів, затвердженого в Постанові Кабінету Міністрів України від 13.07.1998 № 1077.

РОЗДІЛ 4

ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ПІДПРИЄМЦЯМ, ЯКІ ВИРІШИЛИ ПРИДБАТИ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПАТЕНТ

У попередніх розділах ми розповіли про те, для якої діяльності потрібно придбати торговельний патент. Якщо Ви дійшли висновку, що мусите одержати такий дозвільний документ, то тут знайдете для себе корисну інформацію щодо процедури його оформлення.

4.1. Скільки патентів і які саме патенти потрібно придбати

Багато підприємців, які вперше стикаються з патентуванням підприємницької діяльності, вважають, що можуть отримати лише один торговельний патент. Насправді за деяких умов законодавство вимагає одержання кількох патентів. Розглянемо такі випадки.

Нерідко суб'єкт господарювання має декілька структурних (відокремлених) підрозділів, скажімо, два магазини або магазин і три торговельні кіоски. Підприємець може також орендувати торговельні площі в різних будівлях (приміщеннях). За таких обставин один торговельний патент не дає права на провадження діяльності.

Пам'ятайте: якщо Ви маєте структурні (відокремлені) підрозділи, то для кожного структурного (відокремленого) підрозділу потрібно придбати по одному торговельному патенту.

Цієї вимоги Вам належить дотримувати в будь-якому разі, тобто незалежно від того, який вид діяльності Ви обрали — торгівлю промисловими (продуктовими) товарами, торгівлю готівковими валютними цінностями, надання побутових послуг чи діяльність у сфері грального бізнесу. Наведемо приклад. Припустимо, Ви маєте три пункти обміну валюти. У такому разі Вам доведеться отримати три патенти.

Для того щоб легко визначити належну кількість патентів і не стикатися з проблемами патентування, Вам варто мати юридично правильне уявлення про відокремлений (структурний) підрозділ. Донедавна чіткого формулювання цього поняття українське законодавство не давало. Такому терміну, який все ж вживали, відводили досить вузьку сферу застосування. Тому поширювати це визначення на всі правовідносини не можна було. Тепер справа виглядає інакше. В той час, коли ми готували цей посібник до друку, Верховна Рада ухвалила Господарський кодекс України, який набирає чинності 1 січня 2004 року. Тут ми й віднайдемо визначення поняття відокремленого підрозділу (структурної одиниці).

Отже, під відокремленим підрозділом розуміють філії, представництва, відділки та інші структурні підрозділи, що одержують частину майна юридичних осіб і можуть реалізовувати щодо цього майна право оперативного використання чи інше речове право, передбачене в законі. Відокремлені підрозділи не мають статусу юридичної особи й діють на підставі спеціального положення, що його затверджує керівник підприємства. Питання про розміщення таких філій належить погодити з відповідними органами місцевого самоврядування за порядком, встановленим у законодавстві.

Відокремлені (структурні) підрозділи не треба отожднювати з тими підрозділами, які є частинами “головного офісу” суб’єкта господарювання. Наприклад, у Вашому магазині є декілька відділів і секцій. У такому разі Вам досить придбати один торговельний патент.

Зауважимо, що у сфері грального бізнесу термін “відокремлений підрозділ” має трохи інше значення. Під відокремленими підрозділами тут розуміють не тільки філії, відділки, які розміщено окремо від головного закладу, а й кожне гральне місце. Наприклад, якщо в одному приміщенні стоять три більярдні столи, то власникові потрібно придбати три патенти.

Визначаючи кількість торговельних патентів, які Вам належить отримати, обов’язково враховуйте не лише кількість відокремлених (структурних) підрозділів Вашого підприємства, а й кількість видів діяльності, за якими працює кожний такий підрозділ. Зауважимо, що багатьом підприємцям для одного структурного підрозділу доводиться отримувати декілька патентів. Така потреба у Вас виникне в тому разі, якщо в одному місці Ви провадите діяльність декількох видів, що підлягають патентуванню.

Наведемо простий приклад. Припустимо, Ви тримаєте кафе, в якому поставили більярдний стіл. Отже, Ви провадите діяльність двох видів, що підлягають патентуванню, — діяльність у торговельно-виробничій сфері (громадське харчування) та діяльність у сфері грального бізнесу. Тому Вам потрібно одержати два різні торговельні патенти.

Аналогічний підхід належить застосовувати й у тому разі, якщо в одному пункті продажу товарів, в одному окремому приміщенні, будівлі або в їхніх частинах Ви і торгуєте, і надаєте побутові послуги. За таких обставин Ви будете змушені придбати два патенти — на торгівлю і на діяльність з надання побутових послуг.

Якщо Ви вперше стикаєтеся з патентуванням, то у Вас може виникнути питання: скільки патентів потрібно отримати, якщо в одному місці Ви провадите діяльність декількох “підвидів” одного виду, що підлягає патентуванню (наприклад, в одному приміщенні надаєте побутові послуги двох видів, торгуєте оптом і в роздріб). За цих обставин діють такі правила:

- якщо в одному окремому приміщенні, будівлі або в їхніх частинах Ви надаєте побутові послуги не менше ніж двох видів, які підлягають патентуванню, то Вам належить придбати **один патент за максимальною вартістю** як встановив відповідний орган місцевого самоврядування з урахуванням місця положення цього пункту та виду побутових послуг;
- якщо в одному пункті продажу товарів Ви провадите діяльність двох або трьох видів (наприклад, роздрібну та оптову торгівлю, діяльність у сфері громадського харчування), то Вам потрібно одержати **один патент за максимальною вартістю** що її встановив відповідний орган місцевого самоврядування з урахуванням місця положення цього пункту та асортиментного переліку товарів.

Джерела юридичної інформації статті 3, 3¹, 4, 5 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; пункт 20 Положення про виготовлення, зберігання і реалізацію торгових патентів, затвердженого в Постанові Кабінету Міністрів України від 13.07.1998 № 1077; пункт 1 Листа Державної податкової адміністрації України від 15.02.1999 № 863/6/15-1316.

4.2. Вартість торговельних патентів різних видів

Патенти на провадження торговельної діяльності

Плату за торговельні патенти на підприємницьку діяльність деяких видів вказано у переліку загальнодержавних податків і зборів (обов’язкових платежів), вміщеному в Законі України “Про систему оподаткування”. Оскільки цей обов’язковий платіж визнано одним із загальнодержавних, логічно було б припустити, що його ставку визначають у законах України. Якби було встановлено саме такий порядок, то ми написали б у цьому посібнику, скільки коштів Вам доведеться витратити для того, щоб придбати такий торговельний патент.

Проте, на жаль, такої інформації ми дати не можемо. Річ у тому, що плату за патент на провадження торгівлі визначають не в законах, а в рішеннях органів місцевого самоврядування. Вартість патенту залежить від місця положення пункту продажу та асортиментного переліку товарів. Тому в різних регіонах суми, що їх сплачують підприємці за торговельні патенти, можуть бути різними.

Для того щоб вартість патентів на провадження торгівлі не виходила за певні межі, закон визначає її мінімальну й максимальну величини.

Граничні рівні вартості торговельного патенту за календарний місяць:

- на території Києва, обласних центрів — від 60 до 320 грн.;
- на території Севастополя, міст обласного підпорядкування (крім обласних центрів) і районних центрів — від 30 до 160 грн.;
- на території інших населених пунктів — не більше ніж 80 грн.

Зі ставками, визначеними для торговельних патентів, що діють у межах Києва, Ви можете ознайомитися в додатку 7.

За деяких обставин законодавство дозволяє відхилятися від встановлених меж. Йдеться, зокрема, про такі випадки: пункти продажу товарів працюють у курортних місцевостях або на територіях, прилеглих до митниць чи інших пунктів перетину митного кордону. В такому разі органи місцевого самоврядування мають повноваження ухвалити рішення про збільшення сплати за торговельний патент, яка, однак, не може перевищувати 320 грн. за календарний місяць.

Серед торговельних патентів, як Ви вже знаєте, розрізняють короткостроковий та пільговий. За короткостроковий патент на провадження торговельної діяльності потрібно сплачувати фіксовану суму — 10 грн. за день. А вартість пільгового патенту за весь термін його дії становить 25 грн.

Патенти на провадження діяльності з надання побутових послуг

Вартість торговельних патентів цього виду також визначають органи місцевого самоврядування. Сума, яку Вам доведеться сплатити за патент, залежатиме від місця положення об'єкту з надання побутових послуг та виду таких послуг. Ця сума не може виходити поза межі, визначені в законі.

Граничні рівні вартості торговельного патенту на провадження діяльності з надання побутових послуг за календарний місяць:

- на території Києва, обласних центрів — від 60 до 320 грн.;
- на території Севастополя, міст обласного підпорядкування (крім обласних центрів) і районних центрів — від 30 до 160 грн.;
- на території інших населених пунктів — не більше ніж 80 грн.

Інформацію про вартість патентів, що дають право надавати побутові послуги в межах Києва, Ви можете знайти в додатку 8.

Патенти на здійснення операцій з торгівлі готівковими валютними цінностями

На відміну від патентів на провадження торгівлі та діяльності з надання побутових послуг, вартість яких встановлюють з огляду на асортимент і місце

провадження відповідної діяльності, вартість торговельного патенту на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями не залежить від жодних чинників. За такий патент потрібно сплачувати фіксовану суму, яка становить 320 грн. за календарний місяць.

Патенти на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу

За такий патент належить сплачувати фіксовану суму за рік. У наведеній далі таблиці узагальнено інформацію про вартість торговельних патентів залежно від різновиду діяльності у сфері грального бізнесу.

Різновид діяльності у сфері грального бізнесу	Вартість торговельного патенту за рік
використання грального автомату з грошовим або майновим виграшем	1 400 грн.
використання грального столу з кільцем рулетки	64 000 грн.
використання інших гральних столів (спеціальних столів для казино, крім столів для більярду)	48 000 грн. за кожний стіл
використання кегельбанів, що їх запускають за допомогою жетону, монети або без них	2 000 грн. за кожний гральний жолоб (доріжку)
використання столів для більярду, що їх запускають за допомогою жетона, монети або без них, крім тих столів для більярду, котрі правлять за спортивний прилад під час аматорських спортивних змагань	600 грн. за кожний стіл для більярду
провадження грального бізнесу інших видів, зокрема розіграшів з видачею грошових виграшів у готівковій формі поза банківськими установами або в майновій формі на місці	2 400 грн. за кожний окремий вид (місце) грального бізнесу

Джерела юридичної інформації: статті 3, 31, 4, 5 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР.

4.3. Термін дії торговельних патентів

На відміну від свідоцтва про державну реєстрацію (перереєстрацію) суб'єкта підприємницької діяльності чи довідки про взяття на облік у податковому органі, торговельний патент є документом з чітко визначеним терміном дії. Тому Вам доведеться періодично підтверджувати своє право провадити підприємницьку діяльність певного виду, тобто одержувати новий торговельний патент.

Для патентів різних видів встановлено різні терміни дії (див. таблицю).

Вид торговельного паянту	Термін дії
Патент на провадження торговельної діяльності	12 календарних місяців
Короткостроковий торговельний патент	від 1 до 15 днів
Пільговий торговельний патент	12 календарних місяців
Спеціальний торговельний патент	12 календарних місяців
Торговельний патент на провадження діяльності з надання побутових послуг	12 календарних місяців
Торговельний патент на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями	36 календарних місяців
Торговельний патент на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу	60 календарних місяців

Звісно, тут вказано максимально допустимі терміни дії. Ви можете працювати за торговельним патентом і протягом коротшого періоду.

Джерела юридичної інформації: статті 3, 31, 4, 5 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР.

4.4. Процедура придбання торговельних патентів

Процедура придбання патентів є досить простою. Якщо раніше підприємці дуже часто стикалися з різноманітними перешкодами в цій справі, то сьогодні механізм видачі патентів спрацьовує майже безвідмовно. Розглянемо крок за кроком послідовність Ваших дій.

Крок перший. Ви визначаєте, скільки патентів Ви мусите придбати і які саме види цих документів Вам потрібні. Як ми вже наголошували в розділі 4.1, відповідь на це питання залежатиме від кількості видів Вашої діяльності, що підпадають під патентування, та від кількості місць, де Ви провадите цю діяльність.

Крок другий. Ви з'ясуєте, до якого податкового органу доведеться звернутися для того, щоб отримати торговельний патент. Цей дозвільний документ зазвичай видають суб'єктам підприємницької діяльності податкові органи за місцем положення цих суб'єктів або місцем положення їхніх структурних (відокремлених) підрозділів. Тим, хто провадить торгівлю (крім тих, хто має пересувну торговельну мережу) або надає побутові послуги, патент видадуть за місцем положення пункту продажу товарів або пункту з надання побутових послуг. Якщо ж Ви торгуєте через пересувну торговельну мережу, то патент належить отримати за місцем Вашої державної реєстрації. Короткостроковий торговельний патент видають за місцем провадження діяльності, яка підпадає під патентування.

Якщо Ви потребуєте декількох патентів для торговельних точок, відкритих у різних районах, то Вам доведеться звертатися до різних районних податкових інспекцій.

З'ясувавши, в яких районах (містах, районах у містах) Ви будете отримувати торговельний патент, дізнайтеся адреси відповідних податкових інспекцій. Таку інформацію можна отримати в будь-якій інформаційно-довідковій службі.

Крок третій. Ви довідуєтеся, на чий рахунок і скільки грошей належить сплатити за торговельний патент на підприємницьку діяльність певного виду.

У розділі 4.2 ми зазначали, що фіксовану величину сплати за торговельний патент встановлено не для всіх видів діяльності, що підлягають патентуванню. Інформацію про вартість патенту Ви одержите в державній податковій інспекції. Пам'ятайте, що в різних районах, можливо, Вам доведеться сплатити різні суми й перерахувати їх на різні рахунки. Тож зберіть потрібні Вам дані в податкових інспекціях усіх тих районів, де Ви будете отримувати патент. Крім того, відомості щодо сплати за торговельний патент можна одержати у відповідних місцевих радах чи виконкомах. Інформацію такого змісту зазвичай вміщують на стендах, що висять у коридорах службових приміщень. Отримуючи дані про вартість патенту, не забудьте записати реквізити бюджетного рахунку, на який Ви будете перераховувати гроші.

Не забувайте також про те, що у разі провадження торгівлі або діяльності з надання побутових послуг не менше ніж двох видів в одному окремому приміщенні чи будівлі або в їхніх частинах треба одержати **один патент за максимальною вартістю**. Проілюструємо на прикладі, як визначають цю максимальну вартість.

Припустимо, в одному приміщенні Ви надаєте такі побутові послуги:

- ремонт аудіо- та відеоапаратури. Вартість патенту, умовно беручи, становить 80 грн.;
- заміна елементів живлення. Вартість патенту, умовно беручи, становить 60 грн.;
- послуги аудіо- та відеозапису. Вартість патенту становить, умовно беручи, 150 грн.

За таких обставин Вам належить придбати один торговельний патент на провадження діяльності з надання побутових послуг за максимальною вартістю — 150 грн.

Крок четвертий. Ви сплачуєте вартість торговельного патенту. Вам не видадуть патенту, якщо Ви не принесете до податкового органу документ, що засвідчує факт внесення сплати за одержання цього дозвільного документу. Звісно, не обов'язково відразу переказувати гроші за весь термін дії торговельного патенту. Якою ж сумою можна обмежитися? Насамперед потрібно внести разову сплату, що дорівнює вартості патенту за місяць. Якщо ж Ви одержуєте торговельний патент на провадження діяльності у сфері грального бізнесу, то така сума має відповідати вартості патенту за **3 місяці**

Ці кошти Вам зарахують як попередню сплату. Потім, коли Ви будете вносити гроші за останній місяць (або квартал, залежно від встановленої періодичності сплати) дії патенту, Вам віднімають суму, яку Ви сплатили перед придбанням цього дозвільного документу.

Втім, у деяких випадках такої разової сплати від Вас не вимагатимуть. Попереднього внеску не потрібно робити в тому разі, якщо Ви одержуєте патенти таких видів:

- спеціальний торговельний патент;
- короткостроковий торговельний патент;
- пільговий торговельний патент.

Після внесення разової сплати (якщо Ви одержуєте “загальний” патент) Вам доведеться також переказати кошти за той місяць, починаючи від якого Ви працюватимете за торговельним патентом. Звертаємо Вашу увагу на такі тонкощі справи:

- якщо Ви одержуєте патент на роботу від початку місяця, то Вам треба сплатити за поточний місяць;
- якщо Ви працюватимете за патентом не від початку місяця (кварталу), то величину плати за патент за перший місяць (квартал) визначають пропорційно до кількості календарних днів місяця (кварталу) починаючи від дня одержання спеціального торговельного патенту (припустимо, Ви одержуєте патент з 10 червня, який має 30 днів; тож з патентом працюватимете 20 днів і, відповідно, сплатити Вам доведеться за 20 днів);
- у разі придбання патенту після 15 числа звітнього місяця (15 числа останнього місяця звітнього кварталу) потрібно сплатити не тільки за поточний місяць (величину такого внеску визначають пропорційно до кількості днів, що залишилися до кінця місяця), а й за наступний звітний місяць (квартал).

Ми вже зазначали, що в момент одержання торговельного патенту від Вас не вимагатимуть повної сплати його вартості за весь термін дії. Але якщо на те буде Ваша добра воля, то можете розраховатися за патент наперед. Що більше, Ви маєте право придбати торговельний патент одразу на декілька років. У такому разі Вам доведеться сплатити повну вартість патенту під час його одержання. Максимальний термін, на який Ви можете придбати патент, становить 3 роки. Втім, у сфері гального бізнесу працювати за одним патентом Ви маєте право протягом 5 років.

У Вас може виникнути питання: чи є сенс витратити кошти на те, щоб сплатити за патент на декілька років наперед. Щоб дати Вам відповідь, розглянемо переваги й недоліки такого кроку.

З одного боку, Ви заощадите немалі суми в тому разі, якщо протягом наступних років дії патенту сплату за нього буде підвищено: доплачувати різницю Вам не доведеться. З іншого боку, Ви зазнаєте збитків, якщо сплата за цей дозвільний документ зменшиться або якщо Ви припините свою бізнесову діяльність, що підпадає під патентування. Повернути надмірно сплачені кошти буде дуже складно. Тож добре зважте всі “за” і “проти” в цій справі.

У деяких випадках повна сплата вартості торговельного патенту перед початком провадження діяльності є обов’язковою умовою одержання цього дозвільного документу. Зокрема, за короткостроковий патент потрібно сплатити повністю не пізніше ніж за день перед початком провадження торгівлі. Разову сплату за весь термін дії патенту (нагадаємо, що її величина становить 25 грн.) підприємць мусить внести й у тому разі, якщо одержує пільговий торговельний патент.

Крок п’ятий. Ви пишете заяву щодо одержання торговельного патенту й подаєте її до податкового органу. Цей дозвільний документ видають тільки за умови надходження відповідним способом оформленої заяви суб’єкта підприємництва та документів про внесення належної сплати. Встановлювати будь-які додаткові умови законодавство забороняє. Якщо Вам все-таки висунули якісь “інші” вимоги, відразу подавайте скаргу до керівництва податкового органу, до відділу боротьби з корупцією в органах державної податкової служби або до суду (господарського суду).

Пам’ятайте, що заява, яку потрібно скласти за встановленою формою (див. додаток 9), має містити певні обов’язкові реквізити.

Обов’язкові реквізити заяви щодо придбання торговельного патенту:

- назва суб’єкта підприємницької діяльності;
- витяг з установчих документів, що засвідчує юридичну адресу суб’єкта підприємницької діяльності, або довідка з вказівкою адреси, видана в органі, з яким погоджено місце положення структурного (відокремленого) підрозділу (цей документ потрібно подати в тому разі, якщо Ви одержуєте патент для структурного (відокремленого) підрозділу);
- вид підприємницької діяльності, для провадження якої Ви бажаєте придбати патент;
- назва документу про повну або часткову сплату вартості патенту.

У заяві не забудьте зазначити вид патенту, який Вам потрібен, наприклад, спеціальний торговельний патент чи пільговий торговельний патент.

Припустимо, що для одержання кількох торговельних патентів Вам доведеться звернутися до різних податкових інспекцій. У такому разі Ви будете писати не одну, а декілька заяв.

Оформлену заяву належить віднести до загального або адміністративно-господарського відділу (канцелярії) того податкового органу, в якому Ви будете одержувати патент.

Прямуючи до податкової інспекції, не забудьте взяти зі собою оригінали первинних документів, на підставі яких Ви заповнювали заяву, тобто свідоцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) суб’єкта підприємницької діяльності, довідку про внесення до ЄДРПОУ тощо. Посадова особа податкового органу, яка прийматиме Вашу заяву, наведені в заяві відомості мусить звірити з даними оригіналів Ваших документів. Після такої перевірки Вашу заяву мають зареєструвати в журналі обліку заявок. Якщо Ви зробили копію заяви, попросіть, щоб на ній зробили позначку про прийняття (з датою та реєстраційним номером).

Крім того, не завадить поцікавитися, коли й де Ви зможете одержати торговельний патент. Особа, що приймає заявку, зазвичай знає відповіді на ці питання.

Крок шостий. Ви отримуєте торговельний патент. Після виконання всіх описаних формальностей Вам доведеться чекати зовсім недовго. Патент, на відміну від інших дозвільних документів, Ви можете одержати досить швидко. Як вимагає законодавство, торговельний патент Вам мусять видати протягом 3 днів після

подання заяви. Проте нерідко чекати доводиться довше, наприклад, через те, що в податкових інспекціях не вистачає бланків торговельних патентів.

Навідатися до податкового органу радимо Вам у той день, який Вам призначили податківці, або за 3 дні після подання заяви (якщо такого дня не призначено). Здебільшого патенти видають у відділі прямих податків з фізичних (чи юридичних) осіб. Проте в деяких податкових органах патент Ви можете одержати в того інспектора, який веде Вашу підприємницьку документацію.

Отримавши на руки торговельний патент, перевірте, чи правильно його заповнено (вимоги до оформлення таких документів викладено в розділі 3.4). Перевірте реквізити, що ідентифікують Вас як суб'єкта підприємницької діяльності (назва, ідентифікаційний код і т. ін.). Ці дані вносять до патенту на підставі Вашої заяви. Однак особа, яка заповнювала патент, могла припуститися помилки. Пам'ятайте: будь-яка неточність зазвичай призводить до виникнення немалих проблем.

На що ще треба звернути увагу, отримуючи торговельний патент?

По-перше, перевірте дані про місце положення (адресу) пункту продажу товарів (пункту провадження діяльності з надання побутових послуг, пункту обміну валют тощо), для якого Ви отримуєте патент. Якщо ці відомості буде вказано неправильно, патент для Вас означатиме не більше ніж простий папірець. Проведення торговельної діяльності, діяльності у сфері торгівлі іноземною валютою, діяльності з надання послуг у сфері грального бізнесу та побутових послуг **за адресою (місцем положення), не зазначеною в торговельному патенті** здійснюються як провадження діяльності без патенту (а такий висновок має відповідні наслідки).

По-друге, пильно придивіться до вказівки про термін дії торговельного патенту (це питання висвітлено в розділі 4.3).

По-третє, якщо Ви отримуєте пільговий торговельний патент, перевірте, чи наведено в цьому документі повний перелік товарів, що їх Ви плануєте реалізовувати. Якщо якогось товару не вкажуть у такому списку й Ви цього не помітите, у Вас можуть виникнути немалі проблеми під час першої-таки перевірки.

По-четверте, переконайтеся, що в патенті правильно вказано вид підприємницької діяльності, на який Ви отримуєте цей дозвільний документ. Наприклад, у торговельному патенті на провадження діяльності у сфері грального бізнесу мають чітко зазначити вид грального бізнесу, для якого Ви берете патент. Якщо ці дані буде вказано неправильно, Ви не матимете права провадити відповідну діяльність.

Про будь-які неточності відразу повідомте особі, що видає Вам патент. В жодному разі не погоджуйтеся отримати документ, у якому Ви виявили хоча б одну помилку, — навіть якщо Вас запевнятимуть, що згодом ці недоліки буде усунено. Домогтися виправлення помилки в патенті, одержаному на руки, дуже складно. Тому краще зачекати день-два й отримати документ, оформлений як належить. Якщо ж усі дані вказано правильно, Вам треба тільки поставити свій підпис у журналі й одержати патент.

Джерела юридичної інформації: статті 2–5 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; пункти 11–16 Положення про виготовлення, зберігання і реалізацію торговельних патентів, затвердженого в Постанові Кабінету Міністрів України від 13.07.1998 № 1077; Наказ Головної державної податкової інспекції України від 25.04.1996 № 33.

РОЗДІЛ 5

ДЕЯКА КОРИСНА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ВЛАСНИКІВ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПАТЕНТУ

5.1. Внесення сплати за торговельний патент

Будь-який підприємець, одержуючи торговельний патент, має на вибір дві можливості:

- сплатити повну вартість (вартість за весь термін дії) патенту відразу під час його придбання;
- сплачувати вартість патенту частинами в терміни, визначені у законодавстві України.

Якщо Ви обрали другий варіант, то Вам важливо мати повну й точну інформацію про періодичність та порядок внесення сплати за торговельний патент.

Сплачувати за патент потрібно або раз на місяць, або раз на квартал (залежно від виду цього дозвільного документу).

Раз на місяць належить сплачувати за такі патенти:

- патент на провадження торгівлі;
- торговельний патент на провадження діяльності з надання побутових послуг;
- спеціальний торговельний патент.

Раз на квартал потрібно вносити сплату за такі патенти:

- патент на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями;
- торговельний патент на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу.

За кожний торговельний патент належить сплачувати авансом: у поточному місяці Ви мусите внести сплату за патент на наступний місяць. Наприклад, у січні Ви сплачуєте за лютий, у лютому — за березень, у березні — за квітень, у квітні — за травень.

Переказувати кошти до бюджету потрібно до **15 числа** того місяця, який передує звітному місяцю або звітному кварталу (залежно від того, яку періодичність сплати встановлено для Вашого патенту). Скажімо, за березень належить розрахуватися до 15 лютого, а за другий квартал — до 15 березня.

Оскільки в законодавстві визначено, що сплатити за патент потрібно до 15 числа, податківці вважають останнім днем сплати не 15, а 14 число. Тож не відкладайте цю справу на останній момент: краще залагодити її завчасу. Втім, не забувайте й про важливу особливість розрахунків, яка дає Вам певні переваги: якщо останній день терміну сплати за торговельний патент припадає на вихідний (суботу чи неділю) або святковий день, то за останній день сплати вважають наступний за вихідним або святковим робочий день. Наприклад, 14 червня 2003 року припадає на суботу. Отже, переказати кошти до бюджету за липень можна в понеділок, 16 червня.

Величина кожної поточної сплати (за місяць чи за квартал) залежить від того, який саме торговельний патент Ви придбали. Так, за патенти на провадження торгівлі та діяльності з надання побутових послуг потрібно сплачувати щомісяця (скажімо, 150 грн.). Натомість для патентів на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями визначено інший порядок розрахунків. Для таких патентів також встановлено місячну сплату (320 грн.), яку проте, треба вносити раз на квартал. Отже, раз на три місяці Вам потрібно переказувати до бюджету 960 грн. (320 грн. x 3 місяці).

Для патентів на діяльність у сфері грального бізнесу визначено річну величину сплати (див. розділ 4.2). Однак переказувати кошти до бюджету потрібно раз на квартал. Щоб визначити величину шоквартального внеску, величину річної сплати належить поділити на 4. Наприклад, патент, що дає право використовувати кегельбани протягом року, коштує 2 000 грн. Відповідно, шокварталу потрібно перераховувати до бюджету 500 грн. (2 000 грн. : 4 місяці).

Ми ознайомили Вас із позицією податкових органів щодо питань сплати за торговельний патент. Деякі експерти висловлюють інший погляд на проблему, спираючись на норми Закону України “Про порядок погашення податкових зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами”.

Річ у тому, що сплату за торговельний патент віднесено до загальнодержавних податків і зборів (обов’язкових платежів). За логікою, розрахунки за цей дозвільний документ належало б здійснювати за нормами вказаного акту. Відповідно до цього закону, податки та збори належить сплачувати **по закін-**

ченні податкового (звітного) періоду. Тому деякі підприємці відмовляються від сплати за торговельні патенти авансом.

Ми не радимо Вам так чинити. Треба брати до уваги, що позиція податківців ґрунтується на певних нормах законодавчих актів (зокрема Закону України “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами”). Звісно, такі норми не є беззаперечними. Однак оскаржити дії податківців у суді буде нелегко.

Закон України “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами” передбачає **відстрочення чи розстрочення** податкових зобов’язань. Оскільки сплату за торговельний патент дехто також розцінює як податкове зобов’язання, досить часто виникає питання: чи можна відстрочити або розстрочити сплату вартості торговельного патенту?

Податківці вважають такі дії неприпустимими. Аргументи на користь цієї позиції видаються досить сумнівними. Проте слабкість аргументації навряд чи допоможе Вам, якщо Ви надумаете відстрочити сплату за торговельний патент. Пам’ятайте: рішення про відстрочення та розстрочення ухвалюють саме податкові органи. Тому якщо податківці не є зацікавлені ухвалити позитивне рішення, “примусити” їх до цього на практиці не можливо (навіть через суд).

Джерела юридичної інформації: статті 3–5 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; статті 4, 5 Закону України “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами” від 21.12.2000 № 2181-III; Лист Державної податкової адміністрації України від 11.10.2001 № 13661/7/15-1317; Лист Державної податкової адміністрації України від 23.03.2001 № 3904/7/15-1317.

5.2. Внесення змін до торговельного патенту та отримання дублікату торговельного патенту

Ми вже зазначали, що торговельний патент потрібно одержати на кожний відокремлений (структурний) підрозділ суб’єкта господарювання. В цьому дозвільному документі обов’язково вказують місце положення таких філій. А як працювати, якщо свій структурний підрозділ Ви перенесли в інше місце? Що робити: далі провадити підприємницьку діяльність за торговельним патентом, де зазначено попередню адресу, чи отримати новий дозвільний документ?

Обидва ці варіанти для Вас є неприйнятні. Ви не можете працювати за патентом зі “старою” інформацією, проте й нового дозвільного документу одержувати не потрібно. До того торговельного патенту, який Ви вже маєте, досить внести відповідні зміни. Пояснимо, як це зробити.

В разі зміни юридичної адреси, місця положення структурного (відокремленого) підрозділу, пункту продажу товарів, пункту надання побутових послуг, обмінного пункту, грального місця Вам **обов'язково** потрібно повідомити про це в письмовій формі органів державної податкової служби, який видав торговельний патент. Законодавство відводить на ці дії **3 дні**.

Зміни буде внесено до торговельного патенту на підставі Вашої письмової заяви, складеної в довільній формі. Всі “свіжі” відомості мусять засвідчити підписом відповідальної особи та печаткою податкового органу. Зрозуміло, що разом із заявою до податкового органу Ви маєте віднести оригінал торговельного патенту.

Якщо Ви втратили оригінал цього дозвільного документу, то Вам доведеться одержати його **дублікат**. Для отримання дублікату Вам потрібно подати до податкового органу такі документи:

- письмову заяву про втрату торговельного патенту, складену в довільній формі;
- довідки про втрату (викрадення, знищення внаслідок пожежі тощо) органу Міністерства внутрішніх справ, органів державного пожежного нагляду або інших уповноважених державних органів. Кожний такий документ підготують у зазначених органах після одержання Вашої заяви.

За одержання дублікату торговельного патенту не треба вносити ніякої сплати.

У законодавстві не визначено терміну, протягом якого податковий орган має видати дублікат, тому обов'язково поцікавтеся, коли Вам можна прийти за патентом.

Джерела юридичної інформації пункти 14, 17 Положення про виготовлення, зберігання і реалізацію торгових патентів, затвердженого в Постанові Кабінету Міністрів України від 13.07.1998 № 1077; пункти 5, 6 Порядку заповнення торгового патенту, затвердженого в Наказі Головної державної податкової інспекції України від 25.04.1996 № 33.

5.3. Порядок використання торговельного патенту

Для того щоб уникнути зайвих проблем з податківцями, радимо Вам дотримувати простих правил використання торговельних патентів.

По-перше торговельний патент належить вивісити у відповідному місці (з огляду на те, для роботи якого відокремленого підрозділу видано цей дозвільний документ):

- на фронтальній вітрині магазину, а якщо її немає — поблизу касового апарату;
- на фронтальній вітрині малої архітектурної форми;

- на табличці, якщо патент одержано для роботи автомагазинів, розвозів та пересувної торговельної мережі інших видів, а також для яток, прилавків та інших торговельних точок, відкритих у місцях, відведених для торговельної діяльності;
- у пунктах обміну іноземної валюти;
- в приміщеннях для надання послуг у сфері грального бізнесу та надання побутових послуг.

По-друге, торговельний патент має бути доступним для огляду. Ця вимога означає, що такий дозвільний документ треба вивісити так, щоб будь-хто охочий міг вільно підійти до нього й ознайомитися з його змістом.

Зрозуміло, що так виставляти оригінал торговельного патенту — досить ризикована справа: його можуть пошкодити чи навіть вкрасти. Щоб уникнути цих неприємностей, радимо Вам для такої потреби скористатися не оригіналом патенту, а його нотаріально засвідченою копією. Втім, не забувайте: патент Вам дозволять замінити його нотаріально засвідченою копією лише в тому разі, якщо оригінал документу Ви зберігаєте тут-таки — в тому самому пункті продажу товарів, пункті обміну іноземної валюти, приміщенні для надання послуг у сфері грального бізнесу тощо. Оригінал не мусить лежати на відному місці: Ви можете заховати його, наприклад, до сейфу.

По-третє, торговельний патент належить розмістити саме в тому структурному підрозділі, для роботи якого видано цей документ. Пам'ятайте, що патент є чинним на території того органу, котрий здійснив державну реєстрацію суб'єкта підприємництва чи з котрим погоджено місце положення структурного (відокремленого) підрозділу цього суб'єкта. Передавати такий дозвільний документ іншому суб'єктові підприємництва або іншому структурному (відокремленому) підрозділу суб'єкта підприємницької діяльності закон **не дозволяє**. Однак за патентом на провадження торгівлі, зокрема через пересувну торговельну мережу (автомагазини, розвози тощо), Ви можете працювати на всій території України.

Джерела юридичної інформації стаття 7 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; Лист Головної державної податкової інспекції України від 05.08.1996 № 11-411/10-5236.

5.4. Права й обов'язки власника торговельного патенту в разі припинення діяльності, що підлягає патентуванню

Кожний підприємець може приймати будь-які рішення щодо провадження власного бізнесу, зокрема рішення про припинення діяльності того чи того виду.

Припустимо, Ви закриваєте той бізнесовий напрямок, для якого Ви придбали патент. У такому разі Ви мусите до 15 числа того місяця, що пере-

дує звітному, в письмовій формі повідомити про цю зміну державному податковому органу, в якому Ви одержали цей дозвільний документ. Одночасно належить повернути патент до податкового органу (принагідно зазначимо, що цей дозвільний документ вимагають повернути також по закінченні терміну його дії). При цьому Вам мають відшкодувати надмірно сплачену суму вартості торговельного патенту, тобто кошти, сплачені за той період, протягом якого Ви вже не будете працювати за цим патентом, хоч термін дії його ще не закінчиться. Загострюємо Вашу увагу на такій важливій нормі закону: якщо Ви вчасно не повідомите податківцям про припинення діяльності, то Вам **повернуть не всі переплачені кошти** тільки суму разової сплати, яку Ви внесли під час придбання патенту.

Джерела юридичної інформації стаття 2 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; пункт 22 Положення про виготовлення, зберігання і реалізацію торговельних патентів, затвердженого в Постанові Кабінету Міністрів України від 13.07.1998 № 1077.

РОЗДІЛ 6

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПАТЕНТУВАННЯ

Для того щоб забезпечити виконання вимог нормативно-правових актів щодо патентування, законодавство визначає широкий спектр відповідальності за порушення в цій сфері.

Найчастіше до підприємців застосовують фінансові санкції у вигляді штрафу, величина якого залежить від виду правопорушення та його тривалості. У вміщеній далі таблиці наведено узагальнену інформацію щодо штрафних санкцій, які передбачено за порушення вимог законодавства про патентування (див. с. 46).

Якщо на Вас накладуть будь-який штраф з-поміж перелічених у таблиці, то до того дня, поки Ви не сплатите штрафу або не придбаєте торговельного чи пільгового торговельного патенту, Вашу діяльність буде зупинено.

У попередніх розділах ми зазначали, що сплата за патент належить до загальнодержавних податків та зборів (обов'язкових платежів), що їх визначає Закон України “Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами”. Тому в підприємців часто виникає питання: чи можуть за несплату чи невчасну сплату за торговельний патент застосовувати штрафні санкції, вказані в цьому законі.

Податківці вважають, що норми згаданого закону не передбачають відповідальності за порушення терміну сплати за торговельні патенти. Отже, в разі

Вид порушення	Величина штрафної санкції
порушення терміну сплати або внесення наступних з черги платежів у неповному обсягу (див. розділ 5.1)	пеня на суму податкового боргу (разом із сумою штрафних санкцій за їх наявності) з розрахунку 120% річних облікової ставки Національного банку України на день виникнення такого податкового боргу або на день погашення цього боргу чи його частини (з-поміж цих двох ставок обирають більшу) за кожний календарний день прострочення сплати
порушення правил розміщення торговельного патенту (див. розділ 5.3)	штраф, сума якого дорівнює вартості торговельного патенту за календарний місяць
здійснення операцій, що підлягають патентуванню, без відповідних торговельних патентів	штраф, що за обсягом дорівнює подвійній вартості торговельного патенту за весь час, протягом якого суб'єкт підприємницької діяльності допускає зазначене порушення
передавання торговельного патенту іншому суб'єктові підприємницької діяльності або іншому структурному (відокремленому) підрозділу суб'єкта підприємницької діяльності	
використання торговельного патенту на території, на яку не поширюється його дія	
здійснення операцій, які можна виконувати тільки за умови придбання пільгового торговельного патенту, без такого патенту або порушення порядку одержання та використання пільгового патенту	штраф, сума якого в 5 разів перевищує вартість пільгового торговельного патенту
проведення торговельної діяльності без короткотермінового патенту (в тому разі, якщо цей дозвільний документ потрібно придбати)	штраф, що за обсягом дорівнює подвійній вартості короткотермінового патенту за весь час, протягом якого суб'єкт підприємницької діяльності допускає зазначене порушення

несплати чи невчасної сплати за торговельний патент Вам нараховуватимуть тільки пеню (див. таблицю на с. 46). Натомість штраф Вам не загрожує.

Звісно, цю інформацію не треба сприймати як заклик до порушення законодавства про патентування. Норм закону належить дотримувати. На додаток будь-якого дня податківці можуть змінити свою думку на протилежну. Тому, щоб не мати зайвого клопоту, сплачуйте за патент вчасно.

Крім фінансової відповідальності, щодо порушників вимог законодавства про патентування передбачено **адміністративну відповідальність**. Цей вид покарання застосовують до посадових осіб підприємств і організацій (зазвичай — до директора та головного бухгалтера), а також до підприємців — фізичних осіб. Далі вміщуємо таблицю з узагальненою інформацією про види правопорушень у сфері патентування та про адміністративну відповідальність, передбачену за такі правопорушення.

Вид адміністративного правопорушення	Адміністративна відповідальність
неподання або невчасне подання платіжних доручень на перерахування належної суми за торговельний патент	від 5 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 85 до 170 грн.) — за перше правопорушення протягом року;
	від 10 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 170 до 255 грн.) — за те саме правопорушення, вчинене знову протягом року;
порушення правил торгівлі, виконання робіт і надання послуг у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг (зокрема, провадження діяльності, що підлягає патентуванню, без патенту)	від 1 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 17 до 170 грн.) — за перше правопорушення протягом року;
	від 5 до 27 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 85 до 459 грн.) — за ті самі дії, вчинені знову протягом року.

Контроль за дотриманням вимог законодавства щодо патентування підприємницької діяльності здійснюють органи державної податкової служби та органи Міністерства внутрішніх справ, які також притягують до адміністративної відповідальності за порушення в цій сфері.

Джерела юридичної інформації статті 8, 9 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; стаття 11 Закону України “Про державну податкову службу в Україні” від 04.12.1990 № 509-ХІІ; стаття 155 Кодексу України про адміністративні правопорушення; Лист Державної податкової адміністрації України від 11.10.2001 № 13661/7/15-1317.

РОЗДІЛ 7

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ОХОЧИХ ОТРИМАТИ СПЕЦІАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПАТЕНТ

У розділі 3.3 ми описали переваги й недоліки застосування спеціального торговельного патенту, що дає право провадити торгівлю і надавати побутові послуги. Якщо після ознайомлення з вміщеним у згаданій частині посібника матеріалом Ви вирішили придбати такий патент, то для Вас буде корисною інформація, наведена в цьому розділі.

7.1. Які підприємці можуть скористатися перевагами спеціального торговельного патенту

Спеціальний торговельний патент мають право придбати не всі охочі. Запровадження такого патенту — це своєрідний експеримент, що його держава проводить задля виведення з тіньового сектору доходів “дрібного” бізнесу (тобто доходів, оподаткування яких важко й дорого адмініструвати звичайними методами). Як і будь-який інший, цей експеримент охоплює вузьку сферу, до якої входять певні території України й певні групи підприємців (див. с. 50).

Цей перелік, затверджений у Постанові Кабінету Міністрів України від 8 червня 1998 року за № 826, не є незмінним. Уряд має право припиняти провадження експерименту на певних територіях, якщо його наслідком буде істотне зменшення надходжень до відповідних бюджетів та до державних цільових

фондів. Тому радимо Вам час до часу переглядати цей перелік. Можливо, територію, на якій Ви провадите підприємницьку діяльність, буде вилучено зі сфери дії експерименту або, навпаки, внесено до неї (тоді Ви одержите шанс скористатися перевагами спеціального торговельного патенту).

Перелік територій, на яких запроваджено спеціальний торговельний патент на експериментальних засадах:

- м. Алушта (Автономна Республіка Крим);
- м. Білгород-Дністровський (Одеська область);
- м. Велика Ялта (Автономна Республіка Крим);
- м. Євпаторія (Автономна Республіка Крим);
- смт Затока (Одеська область);
- м. Іллічівськ (Одеська область);
- м. Краматорськ (Донецька область);
- м. Луганськ;
- м. Миронівка (Київська область);
- м. Нова Каховка (Херсонська область);
- м. Саки (Автономна Республіка Крим);
- смт Сергіївка (Одеська область);
- м. Судак (Автономна Республіка Крим);
- м. Феодосія (Автономна Республіка Крим);
- Хустський район (Закарпатська область);
- м. Шпола (Черкаська область).

Щоб отримати спеціальний торговельний патент, потрібно не лише провадити діяльність на визначеній у згаданому переліку території, а й дотримувати інших вимог. Далі опишемо ці інші умови одержання такого патенту.

1. Види підприємницької діяльності Спеціальний торговельний патент Ви можете придбати в тому разі, якщо провадите торгівлю або надаєте побутові послуги. Патентування цих видів діяльності ми детально розглянули в попередніх розділах. Тут наголосимо лише на особливостях роботи за спеціальним торговельним патентом.

Нагадаємо, що за законодавством про патентування, торговельна діяльність — це роздрібна та оптова торгівля, діяльність у торговельно-виробничій сфері (громадське харчування), де розрахунки відбуваються за **готівкові кошти, інші готівкові платіжні засоби та через кредитні картки**. Виникає законне питання: чи можуть отримати спеціальний торговельний патент ті підприємці, котрі торгують товарами тільки через безготівкові розрахунки.

Однозначну відповідь ми не можемо дати. В Державній податковій адміністрації України стверджують, що в такому разі суб'єкт підприємництва не має права отримати спеціальний торговельний патент. Натомість Вищий

господарський суд України тлумачить цю норму законодавства інакше: надання підприємцеві права на особливий порядок оподаткування не залежить від того, в якій формі він здійснював розрахунки зі своїми контрагентами.

Тут загостримо Вашу увагу на ще одній особливості патентування. В попередніх розділах ми зазначали, що торгівлю виробленими в Україні товарами певних видів можна провадити без патенту або на підставі пільгового торговельного патенту. Той факт, що у Вас немає потреби придбати “звичайний” торговельний патент, не означає, що Ви не можете придбати спеціальний торговельний патент.

2. Обсяг виручки. Підприємець може отримати спеціальний торговельний патент у тому разі, якщо обсяг виручки від реалізації товарів (робіт, послуг) у процесі підприємницької діяльності не перевищує 1 млн. грн. за рік. Зазначимо, що роблячи підрахунки, належить брати до уваги весь обсяг реалізації, незалежно від того, за що і в якому вигляді отримано доходи.

Тепер проілюструємо на прикладах деякі особливості визначення обсягу реалізації в різних випадках. Припустимо, Ви маєте намір придбати спеціальний торговельний патент від 2003 року. Розглянемо три випадки:

- Ви провадили діяльність протягом усього попереднього, 2002-го, року;
- попереднього року Ви провадили діяльність не від початку року, а, наприклад, протягом 9 місяців;
- попереднього року Ви не провадили діяльності.

У першому випадку треба враховувати **весь обсяг** виручки (доходу) за попередній, 2002-й, рік.

У другому випадку визначають **розрахунковий обсяг** виручки (доходу). Опишемо схему обчислень. Скажімо, за 9 місяців попереднього року Ви отримали виручку (дохід) сумою 720 тис. грн. Спершу обчислимо середньомісячний дохід за 9 місяців: $720\ 000\ \text{грн.} : 9\ \text{місяців} = 80\ 000\ \text{грн.}$ Відтак визначаємо розрахунковий дохід за решту 3 місяці року: $3\ \text{місяці} \times 80\ 000\ \text{грн.} = 240\ 000\ \text{грн.}$ Тепер сумуємо фактичний та розрахунковий доходи й отримуємо розрахунковий дохід за рік: $720\ 000\ \text{грн.} + 240\ 000\ \text{грн.} = 960\ 000\ \text{грн.}$ Якщо отримана сума не перевищує 1 млн. грн., Ви можете отримати спеціальний патент.

У третьому випадку Ваш дохід треба прирівняти до нуля.

3. Використання спільних приміщень Нерідко трапляється, що спеціальний торговельний патент бажає придбати підприємець, який має торговельні зали для покупців або надає побутові послуги в одному окремому приміщенні, будівлі або їхніх частинах (за винятком ринків усіх форм власності) разом з іншими суб'єктами підприємництва. В такому разі цей патент видають лише за умови, що його придбають усі зазначені суб'єкти підприємницької діяльності.

Наприклад, Ви орендуєте торговельний зал у великому універмазі, де, крім Вас, винаймають торговельні площі й інші підприємці. Якщо Ви захочете отримати спеціальний торговельний патент, то Вам доведеться заохотити Ваших “сусідів” подати заяву на отримання такого патенту.

4. Інші обмеження. Спеціальний торговельний патент Ви маєте право одержати в тому разі, якщо не належите до категорії осіб, на яких не поширюється дія Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” (див. далі).

**Перелік осіб,
які не можуть отримати спеціальний торговельний патент:**

- 1) підприємства та організації Укоопспілки, військової торгівлі, аптеки, які перебувають у державній власності, а також державні торговельно-виробничі підприємства робітничого постачання в селах, селищах та містах районного підпорядкування;
- 2) підприємці — фізичні особи, які:
 - торгують з яток, прилавків і сплачують ринковий збір (плату) за місце для торгівлі в межах ринків усіх форм власності;
 - сплачують податок на промисел за порядком, визначеним у чинному законодавстві;
 - продають вирощену в особистому підсобному господарстві, на присадибній, дачній, садовій і городній ділянках продукцію рослинництва, худоби, кролів, нутрій, птиці (у живому вигляді, а також продукцію їх забою в сирому вигляді та у вигляді первинної переробки), продукцію власного бджільництва;
 - сплачують державне мито за нотаріальне засвідчення договорів про відчуження власного майна, якщо товари кожної окремої категорії такі особи відчужують не частіше ніж раз на календарний рік;
 - сплачують фіксований податок відповідно до законодавства про оподаткування доходів фізичних осіб;
- 3) суб'єкти підприємницької діяльності, що їх створили громадські організації інвалідів, якщо такі організації мають податкові пільги і торгують тільки продовольчими товарами українського виробництва та продукцією, виготовленою на підприємствах Українського товариства сліпих і Українського товариства глухих.

Джерела юридичної інформації: стаття 3² Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР; Постанова Кабінету Міністрів України від 08.06.1998 № 826; Лист Державної податкової адміністрації України від 08.11.2000 № 6164/6/16-1220-26; Лист Вишого арбітражного суду України від 10.08.2000 № 01-8/413.

7.2. Вартість спеціального торговельного патенту

Одержуючи спеціальний торговельний патент, Ви сплатите немало сум грошей. Тому перед тим як зважитися на придбання цього дозвільного документу, потрібно з'ясувати, чи варті витрачені на такий патент кошти тих переваг, які він надає.

Тут ми не зможемо назвати суму, яку Вам доведеться сплатити за цей документ, оскільки в законодавчих актах її чітко не визначено. Вартість спеціального торговельного патенту встановлюють **органи місцевого самоврядування** щороку після затвердження місцевого бюджету. Спрогнозувати цю цифру досить важко. Вартість спеціального патенту визначають різні чинники: місце положення пункту продажу товарів, асортиментний перелік товарів, місце положення об'єкту з надання побутових послуг та вид побутових послуг. Крім того, “ціна” цього дозвільного документу залежить від того, скільки коштів суб'єкти підприємництва переказали до бюджетів усіх рівнів і державних цільових фондів за попередній бюджетний рік, сплачуючи ті податки та збори (обов'язкові платежі), від яких згаданих підприємців буде звільнено в разі придбання спеціального патенту. Цю цифру коригують з огляду на інфляцію і в такий спосіб одержують нижню межу можливої суми, яка має надійти за рік від суб'єктів підприємницької діяльності у вигляді сплати за спеціальні торговельні патенти. На підставі одержаного показника та перелічених чинників визначають вартість конкретного спеціального торговельного патенту. При цьому верхньої межі вартості такого патенту (на відміну від вартості “звичайного” торговельного патенту) не встановлюють. Тому теоретично спеціальний патент може коштувати і 10, і 10 тисяч грн.

За такий патент можна сплачувати за фіксованою або диференційованою ставкою. Якщо ставка — диференційована, то вартість патенту залежить від площі, яку суб'єкт підприємництва використовує для провадження торгівлі чи надання побутових послуг. У такому разі сплачувати потрібно за кожний квадратний метр площі. Серед диференційованих розрізняють такі види ставок:

- *пропорційна*. За кожний квадратний метр площі Ви сплачуєте однаково суму грошей;
- *регресивна*. Що більша площа Вашого приміщення, то менша сплата за квадратний метр;
- *прогресивна*. Що більша площа Вашого приміщення, то більша й сплата за квадратний метр.

Отже, як бачите, органи місцевого самоврядування мають широке “поле для маневру” у визначенні величини сплати за спеціальний торговельний патент. Місцевій владі заборонено лише одне — встановлювати вартість спеціального патенту для окремого суб'єкта підприємницької діяльності.

За спеціальний торговельний патент належить сплачувати з такою самою періодичністю, що й за “звичайний” торговельний патент, тобто до 15 числа того місяця, котрий передує звітному. І так само, як у разі придбання “звичайного” торговельного патенту, Ви маєте право переказати до бюджету кошти за весь термін дії спеціального патенту наперед.

Джерело юридичної інформації: стаття 32 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР.

7.3. Особливості використання спеціального торговельного патенту

Головна відмінність спеціального торговельного патенту від “звичайного” полягає в наданні права на особливий порядок оподаткування. А загалом для обох цих дозвільних документів встановлено однакові правила використання. Так само як “звичайні” торговельні патенти, спеціальні патенти потрібно одержувати для кожного відокремленого (структурного) підрозділу. Порядок придбання обох цих дозвільних документів — однаковий. Проте застосування спеціального патенту все-таки вирізняється певними особливостями.

Насамперед зазначимо, що придбання спеціального патенту — це право, а не обов’язок підприємця. Ви не мусите одержувати такий патент, наприклад, на кожний пункт торгівлі. В одних пунктах торгівлі Ви можете працювати за спеціальним патентом, а в інших — за “звичайним” торговельним патентом. Так само Ви маєте право в одному приміщенні, скажімо, торгувати за спеціальним патентом, а надавати побутові послуги — за “звичайним” торговельним патентом.

Якщо Ви отримали спеціальний патент, то пам’ятайте про певні обов’язки, які Ви берете на себе, одержуючи цей документ. Зокрема, Ви мусите вести книгу обліку доходів і витрат суб’єктів підприємницької діяльності — фізичних осіб, які отримали спеціальний торговельний патент. Цю форму документації можна придбати в податковій інспекції. Радимо Вам купити таку книгу в той-таки день, коли Ви будете одержувати спеціальний торговельний патент.

Припустимо, одночасно Ви провадите діяльність за спеціальним патентом і діяльність інших видів. У такому разі Вам доведеться вести окремі бухгалтерський облік такої “іншої” діяльності й сплачувати податки та збори (обов’язкові платежі) з доходів від цієї діяльності на загальних підставах.

Джерела юридичної інформації: статті 32, 71 Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 23.03.1996 № 98/96-ВР.

Додаток 1

Розширений перелік послуг, що належать до побутових і підлягають патентуванню

(передрук з видання: Вісник податкової служби України, 1999, лютий, № 6)

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
Пошиття тентів, чохлаів, штор, драпіровок	12232, 12233
пошиття чохлаів усіх видів	12232
пошиття штор, драпіровок	12233
Ремонт радіотелевізійної, аудіо- та відеоапаратури (крім структурних підрозділів, розташованих у сільській місцевості)	13101–13161
ремонт стаціонарних телевізорів	13101
ремонт переносних телевізорів	13102
ремонт побутових відеокамер	13103
ремонт відеомагнітофонів	13104
ремонт транзисторних та транзисторно-інтегральних стаціонарних і переносних радіомовних приймачів	13105
ремонт автомобільних радіомовних приймачів	13106
ремонт транзисторних та транзисторно-інтегральних радіол	13107
ремонт підсилювачів низької частоти	13108
ремонт акустичних систем	13109
ремонт тюнерів	13110
ремонт електропрогравачів	13111
ремонт електрофонів	13112
ремонт стаціонарних магнітофонів	13113
ремонт переносних магнітофонів	13114
ремонт диктофонів	13115
ремонт магнітофонних доточок	13116
ремонт переносних касетних магнітофонних доточок	13117
ремонт автомобільних касетних магнітофонних програвачів	13118
ремонт багатофункціональних переносних радіоапаратів	13119

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
ремонт стаціонарних стереокомплексів	13120
ремонт переносних мінікомплексів	13121
ремонт абонентських гучномовців	13122
ремонт трипрограмих трансляційних приймачів	13123
ремонт головних телефонів	13124
ремонт електронних музичних інструментів	13125
технічне обслуговування телевізорів та відеомагнітофонів	13126
технічне обслуговування радіоапаратури	13127
технічне обслуговування магнітофонів, магнітофонних доточок і магнітофонних панелей	13128
установлення і підключення до радіотелевізійної апаратури допоміжних радіоелектронних пристроїв	13129
установлення до радіотелевізійної апаратури вузлів, модулів, блоків, що розширюють функціональні можливості апаратури	13130
перевірка і настройка радіотелевізійної апаратури	13131
перевірка головних параметрів електрорадіоелементів побутової радіоелектронної апаратури	13132
відновлення властивостей кінескопів	13133
відновлення працездатності окремих типів моткових виробів	13134
сполучення телевізорів і відеомагнітофонів відеоканалом	13135
ремонт і технічне обслуговування допоміжних і сервісних радіоелектронних пристроїв, блоків, телевізійних ігрових доточок:	
- доточок стереоефектів	13136
- доточок музичних ефектів	13137
- ревербераторів	13138
- пристроїв кольорового супроводу музики	13139
- електронних таймерних пристроїв	13140
- автоматичних вимикачів телевізорів	13141
- електронних стабілізаторів напруги	13142
- автономних блоків живлення	13143
- автономних перетворювачів частоти дециметрового діапазону	13144
- мікшерних пультів	13145

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
- зарядних пристроїв	13146
- телевізійних тестових приладів	13147
встановлення систем колективного приймання телебачення	13148
встановлення індивідуальних одноелементних і багатоелементних антен	13149
встановлення індивідуальних розгалужувачів	13150
прокладання і підключення абонентських відгалужень	13151
установлення і підключення антенних підсилювачів	13152
установлення і підключення конверторів дециметрового діапазону	13153
реконструкція індивідуальних антен і систем колективного приймання	13154
технічне обслуговування систем колективного приймання телебачення	13155
ремонт систем колективного приймання телебачення	13156
ремонт елементів розподільних мереж систем колективного приймання телебачення	13157
ремонт індивідуальних антен	13158
ремонт антенного обладнання індивідуального користування (підсилювачів, конверторів та іншого)	13159
заміна кабеля зниження індивідуальної антени	13160
вимірювання рівня телевізійного сигналу в місці приймання	13161
Заміна елементів живлення	код відсутній
Ремонт та виготовлення ювелірних виробів	13446–13468
ремонт перснів, сережок, брошок	13446
ремонт запонок, медальйонів, ланцюжків, столових наборів, портсигарів, пудрениць та інших ювелірних виробів	13447
ремонт корпусів годинників	13448
чеканка і гравірування ювелірних виробів	13449
зменшення і збільшення розмірів перснів усіх типів	13450
чорніння виробів із срібла	13459
закріплення каменів в ювелірних виробах	13460
виготовлення обручок, ажурних, пустотілих каблучок, каблучок типу "Печатка" та інших	13461

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
виготовлення каблучок і сережок з каменями	13462
виготовлення сережок, брошок, кулонів, ланцюжків, браслетів, корпусів для годинників, медальйонів та ін.	13463
виготовлення шкатулок, пудрениць	13464
виготовлення накладних випиляних монограм до ювелірних виробів	13465
виготовлення ювелірних виробів методом лиття за виплавлюваними моделями	13466
обмін брухту дорогоцінних металів на задалегідь виготовлені ювелірні вироби	13467
обробка ювелірних каменів шляхом полірування	13468
Ремонт та виготовлення металовиробів	13401–13445, 13469, 13470
ремонт примусів, керосинок, керогазів	13401
ремонт обладнання для дитячих ігор	13402
ремонт бензинових і газових запальничок	13403
ремонт замків	13404
ремонт і заточування креслярських інструментів	13405
ремонт і точіння, шліфування і правлення ножів, ножиць, бритв та інших домашніх господарських інструментів	13406
насічення, розведення і точіння поперечних і лучкових пил	13407
ремонт заводних механічних і електричних іграшок	13408
ремонт парасольок вітчизняного і зарубіжного виробництва	13409
ремонт футлярів до парасольок	13410
ремонт металічних побутових меблів (ліжок, стільців, столів та ін.)	13411
ремонт сейфів і незгораючих шаф індивідуального користування	13412
виготовлення і ремонт механізмів для зашторення вікон за індивідуальними замовленнями населення	13413
виготовлення ажурних декоративних ґрат з металу за індивідуальними замовленнями населення	13414
виготовлення і ремонт металевої галантереї, ключів, номерних знаків, покажчиків вулиць і номерів будинків та іншого	13415

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
виготовлення багажних кошиків	13416
вироблення заготовок ручок господарських сумок	13417
виготовлення чеканних панно і рамок	13418
виготовлення секцій теплиць парникових	13419
виготовлення підвісок під декоративні тарілки	13420
лудження металевого посуду і самоварів	13421
хромувальні роботи	13422
анодування	13423
ковальські роботи	13424
газозварювальні роботи	13425
електрозварювальні роботи	13426
нікелювальні роботи	13427
виготовлення і ремонт водяних бойлерів	13428
виготовлення металевих вішалок і карнизів	13429
виготовлення і ремонт металевого посуду	13430
виготовлення металевих огорож, пам'ятників	13431
виготовлення огорож, брам і хвірток з металу та металевої сітки (для господарського вжитку)	13432
виготовлення мангалів для шашликів	13433
виготовлення емкостей, пічних духовок, труб, кожухів, дек, самоварних труб, піддонів, залізних печей, умивальників та інших виробів з металу, включаючи вироби за ескізами замовника	13434
виготовлення зшивно-покрівельного заліза на замовлення населення	13435
виготовлення пам'ятних медалей для новонароджених	13436
виготовлення вінків з металу	13437
ремонт і заправлення авторучок, кулькових ручок і олівців	13438
виготовлення і ремонт інших металевих предметів господарського призначення	13439
ремонт домашніх опалювальних котлів	13440
ремонт газових і бензинових портативних плиток	13441

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
виготовлення і ремонт браслетів до годинників	13442
ремонт м'ясорубок	13443
ремонт соковарок і скороварок	13444
ремонт бензомоторних пил	13445
ремонт і реставрація антикварних виробів	13469
ремонт килимочисток	13470
Ремонт і технічне обслуговування транспортних засобів, що належать громадянам	14101–14106, 14201–14205, 14301–14313, 14401–14403
ремонт агрегатів, вузлів, виробів і систем	14101
бляшано-зварювальні, мідницькі роботи	14102
відновлення деталей	14103
заміна агрегатів і вузлів	14104
роботи з підготовки та фарбування, захист від корозії і протишумова обробка	14105
шино-монтажні роботи	14106
мийно-прибиральні роботи	14201
контрольно-діагностичні роботи	14202
змашувально-заправочні роботи	14203
регулювальні роботи	14204
кріпильні роботи	14205
ремонт мотоциклів	14301
ремонт мотоколясок	14302
ремонт мотопричепів	14303
ремонт мопедів	14304
ремонт мотовелосипедів	14305
ремонт моторолерів	14306
ремонт снігоходів	14307
ремонт катерів	14308

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором “Платні послуги населенню 1 89 188”
рихтування і фарбування мототранспортних засобів	14309
миття мототранспортних засобів	14310
ремонт човнових двигунів	14311
ремонт і вулканізація шин, камер	14312
ремонт і заряджання акумуляторів	14313
ремонт і виготовлення автомотообладнання (багажників для дрібних речей, підлокотників, підголовників, обплетення для керма, вітрозахисних пристроїв для мотоциклів і моторолерів та іншого)	14401
послуги консультаційних пунктів	14402
оббивні роботи	14403
Ремонт та будівництво індивідуального житла (квартир), садових будиночків, гаражів	17101–17118, 17201–17235, 17301–17307
комплексний ремонт житла (квартир, будинків)	17101
частковий ремонт житла (квартир, будинків)	17102
конопачення рублених і брусованих стін та заміна вінців	17103
перебирання рублених і брусованих будинків і зрубів	17104
ремонт дахів та покрівель	17105
ремонт підвальних приміщень, фундаментів і погребів	17106
ремонт підлог усіх видів	17107
циклювання та покриття лаком підлоги	17108
ремонт та заміна віконних і дверних коробок, переплетень, кватирок, заміна залізних виробів	17109
ремонт внутрішньої електропроводки і заміна електроосвітлювальної арматури	17110
ремонт внутрішніх систем водяного опалення в індивідуальних житлових будинках	17111
ремонт зовнішніх електричних водопровідних, каналізаційних мереж на території власників індивідуальних будинків	17112
перемуровання і ремонт печей, димоходів, газоходів	17113
ремонт садових будиночків	17114

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором “Платні послуги населенню 1 89 188”
ремонт господарських будівель	17115
ремонт колодязів	17116
ремонт індивідуальних гаражів	17117
ремонт огорож і парканів (крім металевих)	17118
будівництво індивідуальних будинків	17201
зведення господарських будівель (сараїв, погребів, навісів, літніх кухонь тощо)	17202
складання дерев'яних будинків заводського виготовлення	17203
виготовлення, розбирання і складання рублених і брусованих зрубів	17204
виготовлення і будівництво садових будиночків	17205
обшивання зовнішніх стін шпунтованими дошками	17206
оздоблення фасадів будинків різними дерев'яними елементами	17207
облицювання зовнішніх стін цеглою і декоративною бетонною або залізобетонною плиткою	17208
заповнення встановлених коробок в шафах і антресолях	17209
підшивання стель деревоволокнистою плитою та іншими матеріалами	17210
встановлення декоративних ґрат і панелей	17211
оформлення лоджій і балконів	17212
улаштування підлог усіх видів	17213
штукатурення стін, стель, пілонів, колон, схилів по бетонних, цегляних і дерев'яних поверхнях	17214
оббивання і утеплення дверей, вставлення вічок і залізних виробів, укріплення дверних коробок	17215
облицювання внутрішніх стін деревоволокнистими і гіпсокартонними плитами та іншими матеріалами	17216
альфрейні роботи (декоративна обробка поверхонь)	17217
виготовлення і монтаж ліпних елементів, оздоблення інтер'єру житла	17218
мурування печей, коминів, димоходів і газоходів	17219
будівництво індивідуальних гаражів	17220
прибудування веранди і теплих туалетів	17221

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
виготовлення і складання літніх душових	17222
улаштування огорож і парканів (крім металевих)	17223
будівництво індивідуальних лазень	17224
улаштування індивідуального водяного опалення	17225
улаштування індивідуального водопроводу	17226
будівництво колодязів	17227
буріння та обладнання свердловин	17228
монтаж внутрішніх електропроводок та електроосвітлювальної арматури	17229
ізоляційні роботи	17230
облицювальні роботи	17231
склярські роботи	17232
шпалерні роботи	17233
малярські роботи	17234
оформлення інтер'єру житлових будинків і допоміжних приміщень	17235
виготовлення столярних будівельних деталей і виробів	17301
виготовлення залізобетонних будівельних виробів і деталей	17302
благоустрій території власників індивідуальних будинків	17303
землепоряджувальні і меліоративні роботи	17304
розробка проектно-кошторисної документації на будівництво і реконструкцію житлових і нежитлових будівель, благоустрій індивідуальних будинків і присадибних ділянок	17305
консультація спеціаліста при виконанні замовником ремонту, будівельних робіт власними силами за принципом "Зроби сам"	17306
підготовка ескізів і оформлення інтер'єрів квартир на замовлення населення	17307
Перукарські послуги (тільки на території міст Києва і Севастополя, обласних центрів)	18201–18256
стрижка волосся машинкою, проста, модельна з філіруванням ножицями або бритвою (те саме дитяча), модельна стрижка за методом "сесун" тощо	18201
стрижка бороди (те саме модельна), вусів, бакенбардів	18202

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
бриття голови, бороди, масаж обличчя, компрес обличчя	18203
виправлення вусів або брів чи стрижка на шиї і скронях	18204
миття голови шампунями, хною, патентованими препаратами з масажем голови	18205
укладання волосся феном з і без застосування препаратів	18206
причісування волосся гарячим способом з і без застосування препаратів	18207
причісування волосся холодним способом з і без застосування бігуді	18208
завивка волосся і часткова завивка (перманент, напівперманент) зі стрижкою і миттям голови	18209
завивка волосся і часткова завивка хімічним складом зі стрижкою і миттям голови	18210
знебарвлення волосся пергідролем без фарбування	18211
мелірування волосся з пергідролем, без і з лецитиновою емульсією	18212
тонування волосся фарбувальними шампунями і тонуєчими бальзамами	18213
фарбування коріння волосся, волосся, бороди, вусів рослинними або хімічними барвниками	18214
часткове причісування короткого волосся із застосуванням бігуді, препаратів із сушінням волосся	18215
зачіска модельна із застосуванням бігуді і сушінням волосся	18216
застосування патентованих препаратів по догляду за волоссям	18217
жіноча зачіска із застосуванням кіс і шиньйонів	18218
прикріплення фати, прикрас	18219
фіксація зачіски лаком	18220
сушіння волосся	18221
освіжування голови і обличчя одеколоном	18222
грим обличчя простий, складний	18223
фарбування брів і вій	18224
покриття вій тушшю	18225

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
завивка вій	18226
приклеювання вій і тонування повік	18227
оформлення брів	18228
гігієнічний масаж обличчя, шиї	18229
гігієнічна чистка обличчя, вакуумна чистка	18230
маска з живильного крему	18231
масаж обличчя (тонізуючий, пластичний, вакуумний)	18232
знебарвлення пушкового волосся на обличчі	18233
комплексний догляд за шкірою обличчя (глибоке очищення, зволоження вапозоном, вібраційна чистка, масаж, маска, макіяж)	18234
манікюр гігієнічний з покриттям і без покриття нігтів лаком	18235
покриття нігтів лаком без манікюра	18236
зняття лаку без манікюра	18237
зм'якшення шкіри кистей рук (ванночки)	18238
гігієнічний масаж кистей рук	18239
парафінові обгортання кистей рук	18240
нарощування нігтів	18241
педикюр без і з покриттям нігтів лаком	18242
декоративне покриття нігтів лаком без педикюру	18243
видалення мозолів	18244
обробка деформованого нігтя	18245
очищення і видалення орозолюстей підошви	18246
пом'якшувальні, тонізуючі ванночки і масаж ніг після педикюру	18247
чищення, миття і розчісування перуки, напівперуки, накладки, шиньйону або коси	18248
стрижка перуки, напівперуки, накладки	18249
підгонка перуки, напівперуки, накладки до зачіски голови	18250
причісування перуки, напівперуки, накладки, шиньйону або коси	18251

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
фарбування перуки, напівперуки, накладки, шиньйону або коси хімічними барвниками з подальшим миттям і розчісуванням	18252
хімічна завивка перуки, напівперуки, накладки, шиньйону без зачіски	18253
термічна завивка перуки, напівперуки, накладки, шиньйону без зачіски	18254
виготовлення шиньйонів, перук, напівперук, накладок, вій, декоративних прикрас з волосся	18255
ремонт шиньйонів, кіс, перук, напівперук, накладок, вій, декоративних прикрас з волосся	18256
Прокат аудіо-, відеокасет, CD-дисків	код відсутній
Прокат автотранспортних засобів	18307–18308
прокат велосипедів водних і водних лиж, човнів, катерів	18307
прокат транспортних засобів (мотоциклів, моторолерів, мопедів, велосипедів, легкових і вантажних автомобілів)	18308
прокат приладдя до транспортних засобів (автопричепів, автобагажників, чохлів для автомобілів тощо)	18309
Прокат весільного вбрання та одягу для урочистих подій	18327
Послуги ломбардів	18601–18612 18618–18629
прийом від населення на зберігання в ломбарді предметів особистого користування і домашнього вжитку:	
- трикотажних виробів	18601
- виробів із хутра, шкіри	18602
- тканини	18603
- виробів із коштовних металів і коштовних каменів	18604
- виробів із кришталю і фарфору	18605
- килимів і килимових виробів	18606
- фотокіноапаратури	18607
- радіотелеапаратури	18608
- музичних інструментів	18609
- меблів	18610
- електротоварів	18611
- книг, друкарської літератури	18612

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
Прийом під позикову заставу предметів особистого користування від населення:	
- виробів із хутра, шкіри	18618
- трикотажних виробів	18619
- тканин	18620
- виробів із коштовних металів і коштовних каменів	18621
- виробів із кришталю і фарфору	18622
- килимів і килимових виробів	18623
- фотокіноапаратури	18624
- радіотелеапаратури	18625
- музичних інструментів	18626
- меблів	18627
- електротоварів	18628
- книг, друкованої літератури	18629
Фотопослуги та послуги фотокінолабораторій	19101–19125
виготовлення в павільйоні чорно-білих фотознімків різних розмірів для документів	19101
виготовлення в павільйоні чорно-білих і кольорових художніх, у тому числі комбінованих, фотознімків різних розмірів	19102
виготовлення поза павільйоном чорно-білих фотознімків для документів	19103
виготовлення поза павільйоном чорно-білих і кольорових художніх фотознімків	19104
виготовлення малоформатних фотографій в фотоавтоматах	19105
фотозйомка населення вдома, в гуртожитках, місцях масового відпочинку, санаторіях, будинках відпочинку, парках, біля пам'ятних та історичних місць, учасників різних нарад, в дитячих дошкільних і учбових закладах, на екскурсіях, в ЗАГСах, палацах урочистих подій, в пологових будинках, на кладовищах тощо	19106
фотозйомка художня на попередні замовлення населення (абонементна)	19107
виготовлення портретів з негативу чи фотографії замовника	19108
виготовлення чорно-білих і кольорових портретів під плівкою з повітряним і без повітряного шару, з орнаментом "під палех" і без нього	19109

Види послуг, які належать до побутових і підлягають патентуванню	Код виду послуг згідно з Класифікатором "Платні послуги населенню 1 89 188"
виготовлення чорно-білих і кольорових (з розфарбуванням) фотозображень на фарфорових, фаянсових, керамічних і металевих емальованих виробах, пластмасових і скляних виробах	19110
виготовлення чорно-білих і кольорових фотозображень, оформлених на деревинній основі з полімерним покриттям	19111
виготовлення фотосувенірів у полістироловому корпусі	19112
виготовлення технічної чорно-білої репродукції різних розмірів з креслень, схем, діаграм, малюнків та інших оригіналів	19113
виготовлення фотовіньєток різних розмірів	19114
виготовлення фотоальбомів, адресних і ювілейних папок, розгортки, бланків, паспортів та інших картонажних виробів	19115
загальне і місцеве тонування чорно-білих фотознімків	19116
наклеювання фотознімків в альбом, на бланк, розгортку тощо	19117
оформлення фотопортрета полівініловою плівкою	19118
оброблення чорно-білих і кольорових негативних і перетворюваних фотоплівки фотолюбителів	19119
заряджання та розряджання касет і фотоапаратів	19120
ослаблення і підсилення чорно-білої фотоплівки	19121
контактне і проекційне друкування чорно-білих і кольорових фотографій з негативу замовника	19122
консультування фотолюбителів	19123
надання фотолюбителям kabini з обладнанням і розчинами для проявлення фотоплівки і друкування фотографій	19124
оброблення чорно-білих і кольорових негативних плівок і перетворюваних плівок кінолюбителів	19125
Послуги аудіо-, відеозапису	код відсутній

Перелік підприємств легкої та деревообробної промисловості Чернівецької області,
які є учасниками економічного експерименту

1. Акціонерне товариство відкритого типу "Трембіга" (Чернівці)
2. Дочірнє підприємство АТВТ "Трембіга" — Садгірська швейна фабрика (Чернівці)
3. ВАТ "Чернівецьке рукавично-трикотажне підприємство "Надія"
4. Дочірнє підприємство ВАТ "Надія" з випуску верхнього трикотажу (Чернівці)
5. Дочірнє підприємство ВАТ "Надія" — трикотажна фабрика (Чернівці)
6. Чернівецьке акціонерне товариство закритого типу "Виробничо-торговельна фірма "Мальва"
7. Акціонерне товариство закритого типу "Восход" (Чернівці)
8. Акціонерне товариство "Фабрика "Прут" (Герца)
9. Чернівецьке ВАТ "Трикотажна фірма "Арніка"
10. ВАТ "Чернівецька фабрика верхнього трикотажу "Вікторія"
11. Дочірнє підприємство "Грация" Чернівецької фабрики верхнього трикотажу — ВАТ "Вікторія"
12. Акціонерне товариство закритого типу "Чернівецька фабрика "Імідж"
13. Товариство з обмеженою відповідальністю "Виробничо-комерційна фірма "Візерунок ЛТД" (Чернівці)
14. Чернівецька виробничо-торговельна колективна фірма "Акцент ЛТД"
15. Дочірнє підприємство "Мік" Чернівецької ВКФ "Акцент ЛТД"
16. ВАТ "Престиж-інтер" (Чернівці)
17. Економічно відокремлений підрозділ "Експро" — ВАТ "Престиж-інтер" (Чернівці)
18. Товариство з обмеженою відповідальністю "Алчер" (Чернівці)
19. Українсько-італійське підприємство "Сузір'я" (Чернівці)
20. Українсько-італійське підприємство "Конфтрем ЛТД" (Чернівці)
21. Виробничо-комерційна фірма "Венус ЛТД" (Чернівці)
22. ВАТ "Чернівецька меблева фабрика"
23. ВАТ "Сторожинецький меблевий цех"
24. ЗАТ "Путильський лісокомбінат"
25. ВАТ "Вижницький ДОК"
26. Виробничо-комерційна фірма "Чернівецький меблевий комбінат ЛТД"
27. ВАТ "Неполоківецький ДОК"
28. ВАТ "Красноільський ДОК"
29. ВАТ "Берегометський лісокомбінат"
30. Дочірнє підприємство ВАТ "Берегометський лісокомбінат" — завод ДСП (смт Берегомет)
31. Виробничо-комерційна фірма "Чернівецький ДОК ЛТД"
32. Спільне українсько-американське підприємство "Леон-ДОК" (Чернівці)

Зразок патенту на право провадження торговельної діяльності

Торговий патент видано в Державній податковій інспекції у Н-ському районі міста Києва <u>м. Київ, вул. Низова, 3; тел. 222-22-22</u> (назва та місцезнаходження державного податкового органу, який видав торговий патент, номер телефону для довідок)	Затверджено наказом ДПА України від 13 березня 1998 р. № 107 Зареєстровано в Мін'юсти України 24 березня 1998 р. за № 195/2635
Торговий патент № 0001 на право здійснення торговельної діяльності, діяльності з надання побутових послуг діяльності з обміну готівкових валютних цінностей, діяльності з надання послуг у сфері грального бізнесу (необхідне підкреслити)	
Дійсний від 01 січня 2003 р. по 31 грудня 2003р.	
Виданий суб'єкту підприємницької діяльності <u>Товариство з обмеженою</u> <u>відповідальністю фірма "СПД"</u>	
(назва підприємства, організації, установи або прізвище, ім'я, по батькові суб'єкта підприємницької діяльності)	
Місце державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності: <u>Свідоцтво про</u> <u>державну реєстрацію (перереєстрацію) суб'єкта підприємницької діяльності, видане</u> <u>в Печерському районі м. Києва 01 грудня 2002 р. за № 0001</u> (дата, номер свідоцтва, ким видано)	
Місцезнаходження юридичної особи: <u>м. Київ, вул. Підприємницька, 3</u>	
Місцезнаходження структурного (відокремленого) підрозділу, пункту продажу товарів пункту з надання побутових послуг, обмінного пункту, грального місця (або — виїзна торгівля): <u>м. Київ, вул. Торговельна, 3</u>	
Цей патент надає його власнику право на здійснення підприємницької діяльності у сферах: <u>Торгівлі за готівкові кошти, інші готівкові платіжні засоби та з використанням</u> <u>кредитних карток аудіо-, відеотехнікою; побутовими приладами; засобами зв'язку; кіно-,</u> <u>фототехнікою</u> (вид підприємницької діяльності, назва виду побутових послуг чи послуг у сфері грального бізнесу)	
Внесено плату за виданий торговий патент <u>220 (двісті двадцять) грн.</u>	
Керівник державного податкового органу	<u>С. В. Поліщук</u> (прізвище) _____ (підпис)
М. П. 31 грудня 2002 р.	

Торговий патент видано
в Державній податковій інспекції
у Н-ському районі міста Києва
м. Київ, вул. Низова, 3; тел. 222-22-22
(назва та місцезнаходження державного
податкового органу, який видав торговий патент,
номер телефону для довідок)

Затверджено наказом ДПА України
від 13 березня 1998 р. № 107
Зареєстровано в Міністерстві України
24 березня 1998 р. за № 195/2635

**Торговий патент № 0002
(короткотерміновий)
на право здійснення торговельної діяльності**

Дійсний від 01 лютого 2003 р.
по 11 лютого 2003р.

Виданий суб'єкту підприємницької діяльності Солодюку Володимирові Івановичу

(назва підприємства, організації, установи або прізвище, ім'я, по батькові
суб'єкта підприємницької діяльності)

Місце державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності: Свідоцтво про
державну реєстрацію (перереєстрацію) суб'єкта підприємницької діяльності, фізичної
особи, видане в Н-ській районній у м. Києві державній адміністрації 01 грудня 2002 року за
№ 1

(дата, номер свідоцтва, ким видано)

Місцезнаходження юридичної особи: _____

Місцезнаходження структурного (відокремленого) підрозділу, пункту продажу товарів:
м. Київ, вул. Брговельна, 1

Внесено плату за виданий короткотерміновий торговий патент 10 (сто десять) грн.

Керівник державного
податкового органу

С. В. Поліщук
(прізвище)

_____ (підпис)

М. П.
01 лютого 2003 р.

Торговий патент видано
в Державній податковій інспекції
у Н-ському районі міста Києва
м. Київ, вул. Низова, 3; тел. 222-22-22
(назва та місцезнаходження державного
податкового органу, який видав торговий патент,
номер телефону для довідок)

Затверджено наказом ДПА України
від 13 березня 1998 р. № 107
Зареєстровано в Міністерстві України
24 березня 1998 р. за № 195/2635

**Торговий патент № 0003
(пільговий)
на право здійснення торговельної діяльності**

Дійсний від 01 січня 2003 р.
по 31 грудня 2003р.

Виданий суб'єкту підприємницької діяльності Приватне підприємство "СПД-2000"

(назва підприємства, організації, установи або прізвище, ім'я, по батькові суб'єкта
підприємницької діяльності)

Місце державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності: Свідоцтво про
державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, видане в Н-ській районній
у м. Києві державній адміністрації 01 грудня 2002 р. за № 001

(дата, номер свідоцтва, ким видано)

Місцезнаходження юридичної особи: м. Київ, вул. Підприємницька, 2

Місцезнаходження структурного (відокремленого) підрозділу, пункту продажу товарів
(або — виїзна торгівля): м. Київ, вул. Брговельна, 2

Цей патент надає його власнику право на здійснення торговельної діяльності з такими видами
товарів (зазначеними в частинах 6, 7, 8, 9 статті 3 Закону України "Про патентування деяких
видів підприємницької діяльності" від 10.02.98 р. № 102/98-ВР)

періодичні видання друкованих засобів масової інформації, книги, брошури, альбоми видаття,
буклети, плакати, картографічна продукція, поштові марки, листівки, вітальні листівки
(повний перелік товарів, що передбачаються для реалізації)

Внесено плату за виданий пільговий торговий патент 25 (двадцять п'ять) грн.

Керівник державного
податкового органу

С. В. Поліщук
(прізвище)

_____ (підпис)

М. П.
31 грудня 2002 р.

Додаток 6
Зразок спеціального торговельного патенту

Торговий патент видано в Державній податковій інспекції міста Євпаторії м. Євпаторія, вул. Зелена, 1; тел. 2-22-22 (назва та місцезнаходження державного податкового органу, який видав торговий патент, номер телефону для довідок)	Затверджено наказом ДПА України від 13 березня 1998 р. № 107 Зареєстровано в Міністерстві України 24 березня 1998 р. за № 195/2635
Торговий патент № 0004 (спеціальний) на право здійснення торговельної діяльності та діяльності з надання побутових послуг	
В порядку експерименту діє на території: <u>Євпаторії</u> (область, місто, район)	
Дійсний від 01 січня 2003 р. по 31 грудня 2003р.	
Виданий суб'єкту підприємницької діяльності: <u>Товариство з обмеженою відповідальністю фірма "СПД"</u> (назва підприємства, організації, установи або прізвище, ім'я, по батькові суб'єкта підприємницької діяльності)	
Місце державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності: <u>Свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, видане в державній адміністрації міста Євпаторії 01 грудня 2002 р. за № 0001</u> (дата, номер свідоцтва, ким видано)	
Місцезнаходження юридичної особи: <u>м. Євпаторія, вул. Курортна, 1</u> Місцезнаходження структурного (відокремленого) підрозділу, пункту продажу товарів, пункту з надання побутових послуг (або — виїзна торгівля): <u>м. Євпаторія, вул. Курортна, 1</u>	
Цей патент надає його власнику право на здійснення підприємницької діяльності у сфері: <u>ремонт та технічного обслуговування транспортних засобів, що належать громадянам</u> (вид підприємницької діяльності, назва виду побутових послуг)	
Внесено плату за виданий торговий патент <u>1000 (одну тисячу) грн.</u>	
Керівник державного податкового органу М. П. 01 січня 2003 р.	<u>С. В. Поліщук</u> (прізвище) _____ (підпис)

Додаток 7
Ставки паянтів на провадження торговельної діяльності, чинні в Києві
Встановлено в Додатку № 1 до рішення Київської міської Ради від 26.11.1998р. № 68/169
(в редакції рішення Київської міської ради від 08.07.1999р. № 365/466)

№	Вид діяльності	Центр міста	I зона	II зона
1.	Оптові бази, склади-магазини або інші приміщення, які використовуються для здійснення оптової торгівлі	Для всіх зон міста 320 грн.		
2.	Магазини та інші торгові точки, які знаходяться в окремих приміщеннях, будівлях або їх частинах і мають торговельний зал для покупців або використовують для торгівлі його частину (по торгівлі продовольчими товарами):			
2.1.	В яких реалізуються алкогольні напої та тютюнові вироби	Для всіх зон міста 320 грн.		
2.2.	Без реалізації алкогольних напоїв та тютюнових виробів	260 грн.	240 грн.	220 грн.
3.	Магазини та інші торгові точки, які знаходяться в окремих приміщеннях, будівлях або їх частинах і мають торговельний зал для покупців або використовують для торгівлі його частину (по торгівлі непродовольчими товарами)			
3.1.	Універмаги	Для всіх зон міста 320 грн.		
3.2.	По торгівлі аудіо-, відеотехнікою; побутовими приладами; засобами зв'язку; кіно-, фототехнікою; авто-, мототоварами; дорогоцінними металами та камінням; меблями; хутром; одягом та взуттям; будматеріалами	320 грн.	300 грн.	280 грн.
3.3.	По торгівлі аудіо-, відеотехнікою; побутовими приладами; кіно-, фототехнікою; засобами зв'язку; авто-, мототоварами; дорогоцінними металами та камінням; меблями; хутром; одягом та взуттям; будматеріалами (у разі реалізації товарів виключно вітчизняного виробництва)	220 грн.	200 грн.	180 грн.
3.4.	По торгівлі книжковою продукцією	120 грн.	100 грн.	80 грн.
3.5.	По торгівлі книжковою продукцією, шкільними зошитами (у разі реалізації продукції виключно вітчизняних видавництв)	Для всіх зон міста 60 грн.		
3.6.	Інші магазини та торгові точки, які знаходяться в окремих приміщеннях, будівлях або їх частинах і мають торговельний зал для покупців або використовують для торгівлі його частину	260 грн.	240 грн.	220 грн.

№	Вид діяльності	Центр міста	I зона	II зона
3.7.	Інші магазини та торгові точки, які знаходяться в окремих приміщеннях, будівлях або їх частинах і мають торговельний зал для покупців або використовують для торгівлі його частину (у разі реалізації товарів виключно вітчизняного виробництва)	200 грн.	180 грн.	160 грн.
1.4.	Спеціалізовані магазини по обслуговуванню пільгових категорій покупців (ветеранів війни, хворих на цукровий діабет, дитячого харчування, багатодітних сімей тощо)	Для всіх зон міста 60 грн.		
1.5.	Спеціалізовані магазини "Оптика", в яких реалізується окулярна оптика та супутні товари до неї	80 грн.	60 грн.	60 грн.
1.6.	Кіоски, палатки та інші малі архітектурні форми, які займають окремі приміщення, але не мають вбудованого торговельного залу для покупців	200 грн.	180 грн.	160 грн.
1.7.	Автомагазини, розвозки та інші види пересувної торговельної мережі	Для всіх зон міста 200 грн.		
1.8.	Лотки, прилавки та інші види торгових точок у відведених для торговельної діяльності місцях	180 грн.	150 грн.	120 грн.
1.9.	Стационарні, малогабаритні і пересувні автозаправні станції, заправні пункти, які здійснюють торгівлю нафтопродуктами та стиснутим газом	Для всіх зон міста 320 грн.		
1.10.	Фабрики-кухні, фабрики-заготівельні, цехи по виготовленню напівфабрикатів, цехи-кондитерські	300 грн.	260 грн.	220 грн.
1.11.	Ресторани, бари	Для всіх зон міста 320 грн.		
1.12.	Кафе	280 грн.	240 грн.	220 грн.
1.13.	Їдальні та закусочні загальнодоступної мережі	200 грн.	160 грн.	120 грн.
1.14.	Їдальні та буфети закритого типу	120 грн.	100 грн.	80 грн.
1.15.	Павільйони, відкриті літні майданчики, кіоски, інші пункти громадського харчування	200 грн.	160 грн.	120 грн.

Межі зон міста встановлено в Додатку № 2 до рішення Київської міської Ради від 26.11.1998 р. № 68/169 (в редакції рішення Київської міської ради від 08.07.1999 р. № 365/466)

Додаток 8

Ставки торговельних патентів на провадження діяльності з надання побутових послуг, чинні в Києві

Встановлено в Додатку № 1 до рішення Київської міської Ради від 26.11.1998 р. № 68/169 (в редакції рішення Київської міської ради від 08.07.1999 р. № 365/466)

№	Вид діяльності	Центр міста	I зона	II зона
2.1.	Пошиття тентів, чохлаів, штор, драпіровок (код 12232, 12233)	80 грн.	60 грн.	60 грн.
2.2.	Ремонт радіотелевізійної, аудіо-та відеоапаратури (код 13101–13161)	80 грн.	60 грн.	60 грн.
2.3.	Заміна елементів живлення	80 грн.	60 грн.	60 грн.
2.4.	Ремонт та виготовлення ювелірних виробів (код 13446–13468)	Для всіх зон міста 200 грн.		
2.5.	Ремонт та виготовлення металовиробів (код 13401–13445, 13469, 13470)	80 грн.	60 грн.	60 грн.
2.6.	Ремонт та технічне обслуговування технічних засобів, що належать громадянам			
2.6.1.	Шиномонтажні роботи (код 14106), ремонт і вулканізація шин, камер (код 14312). Контрольно-діагностичні роботи (код 14202) та регулювальні роботи (код 14204), щодо контролю та регулювання виключно СО-СН	Для всіх зон міста 80 грн.		
2.6.2.	Інші роботи (код 14101–14105, 14201–14205, 14301–14311, 14313, 14401–14404)	Для всіх зон міста 320 грн.		
2.7.	Ремонт та будівництво індивідуального житла (квартир), садових будиночків, гаражів			
2.7.1.	Склярські роботи (код 17232)	Для всіх зон міста 100 грн.		
2.7.2.	Інші роботи (код 17101–17118, 17201–17231, 17233–17235, 17301–17307)	Для всіх зон міста 320 грн.		
2.8.	Перукарські послуги (код 18201–18256)			
2.8.1.	Перукарні	150 грн.	100 грн.	80 грн.
2.8.2.	Салони	200 грн.	150 грн.	100 грн.
2.8.3.	Перукарні, що визначені місцевими органами для обслуговування соціально незахищених категорій населення	Для всіх зон міста 60 грн.		
2.9.	Прокат аудіо-, відеокасет, CD-дисків	120 грн.	80 грн.	80 грн.
2.10.	Прокат автотранспортних засобів (код 18307–18309)	Для всіх зон міста 320 грн.		

№	Вид діяльності	Центр міста	I зона	II зона
2.11.	Прокат весільного вбрання та одягу для урочистих подій (код 18327)	100 грн.	80 грн.	80 грн.
2.12.	Послуги ломбардів (код 18601—18629)	320 грн.	280 грн.	240 грн.
2.13.	Фотопослуги та послуги фотолабораторій (код 19101—19125)	80 грн.	60 грн.	60 грн.
2.14.	Послуги аудіо-, відеозапису	200 грн.	150 грн.	150 грн.

Межі зон міста встановлено в Додатку № 2 до рішення Київської міської Ради від 26.11.1998 р. № 68/169 (в редакції рішення Київської міської ради від 08.07.1999 р. № 365/466)

Додаток 9

Зразок заявки на придбання торговельного патенту

Додаток до Положення про виготовлення, зберігання і реалізацію торгових патентів

ЗАЯВКА на придбання торгового патенту

Суб'єкт підприємницької діяльності — фізична особа Солодюк Володимир Іванович
(назва підприємства, організації, установи або прізвище, ім'я, по батькові суб'єкта підприємницької діяльності)

Ідентифікаційний код (номер) суб'єкта підприємницької діяльності 111111111
Місцезнаходження (місце проживання) суб'єкта підприємницької діяльності, телефон (факс) м. Київ, вул. Підприємницька, 1, кв. 1; тел. 101-10-10

Вид підприємницької діяльності Діяльність у торговельно-виробничій (громадське харчування) сфері та діяльність у сфері грального бізнесу

Місце державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності Свідоцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи, видане в Н-ській районній у м. Києві державній адміністрації 01 грудня 2002 року за № 1
(дата, номер свідоцтва, ким видано)

Для провадження діяльності, що підлягає патентуванню, потреба в патентах становить три, у тому числі: _____
(загальна кількість)

№	Назва та адреса (місцезнаходження) пункту торговельної діяльності, обмінного пункту, пункту з надання побутових послуг, грального місця, вибна торгівля	Вид торгового патенту: на провадження торговельної діяльності, діяльності з надання побутових послуг, діяльності з обміну готівкових валютних цінностей, діяльності з надання послуг у сфері грального бізнесу, пільговий торговий патент на право провадження торговельної діяльності, спеціальний торговий патент на право провадження торговельної діяльності та діяльності з надання побутових послуг	Назва, дата, номф документа, що засвідчує право власності (оренду), або назва органу, дата, номер документа, що засвідчує дозвіл на розташування пункту тощо	Період, на який придбається торговий патент
1	Кафе-бар "ППП", (вул. Підприємницька, 12)	патент на провадження торговельної діяльності	Договір про оренду № 001 від 01.12.2002	12 календарних місяців
2	Стіл більярдний (вул. Підприємницька, 12)	патент на діяльність з надання послуг у сфері грального бізнесу	Договір про оренду № 001 від 01.12.2002	60 календарних місяців
3	Стіл більярдний (вул. Підприємницька, 12)	патент на діяльність з надання послуг у сфері грального бізнесу	Договір про оренду № 001 від 01.12.2002	60 календарних місяців

З положеннями Закону України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” (із змінами і доповненнями) ознайомлений.

Додаток 10

Терміни сплати вартості торгового патенту:

у разі щомісячної сплати — до 15.12, 15.01, 15.02, 15.03, 15.04, 15.05, 15.06, 15.07, 15.08, 15.09, 15.10, 15.11;

у разі шоквартальної сплати — до 15.12, 15.03, 15.06, 15.09

Внесено часткову (повну) вартість торгового(их) патенту(ів): Платіжне доручення № 1 від 01.01.2003 р., сума — 350 грн. 00 коп. (за один місяць)
(найменування документа, дата, сума, за який період)

Діяльність провадиться на підставі _____

(номер, дата та назва уповноваженого органу, що видав інший документ на право провадження діяльності, яка підлягає патентуванню, у випадках, передбачених законодавством)

Платник податку (відповідальна посадова особа) Солодюк Володимир Іванович
(посада, прізвище, підпис)

М. П.

Записи звірені з відомостями оригіналів первинних документів

_____ (посада, прізвище, підпис посадової особи органу державної податкової служби)

Додатково:

особовий рахунок щодо сплати податку на прибуток № _____

zareєстровано у книзі реєстрації заявок № _____

видано торговий патент серія _____ № _____

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про патентування деяких видів підприємницької діяльності

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України

від 12 липня 1996 року № 324/96-ВР,
від 26 червня 1997 року № 397/97-ВР,
від 18 липня 1997 року № 499/97-ВР,
від 10 лютого 1998 року № 102/98-ВР,
від 17 грудня 1998 року № 320-XIV,
від 15 липня 1999 року № 962-XIV,
від 19 жовтня 1999 року № 1160-XIV,
від 13 січня 2000 року № 1375-XIV,
від 22 лютого 2000 року № 1492-III,
від 17 травня 2001 року № 2410-III,
від 13 грудня 2001 року № 2881-III,
від 26 грудня 2002 року № 380-IV,
від 26 грудня 2002 року № 402-IV

(Дію Закону зупинено в частині придбання торгового патенту для сільськогосподарських товаровиробників — платників фіксованого сільськогосподарського податку згідно із Законом України від 17 грудня 1998 року № 320-XIV)

(Дію Закону в частині придбання торгового патенту для здійснення торговельної діяльності зупинено на період проведення експерименту для підприємств легкої та деревообробної промисловості Чернівецької області — учасників економічного експерименту, згідно із Законом України від 13 січня 2000 року № 1375-XIV)

Цей Закон визначає порядок патентування торговельної діяльності за готівкові кошти, а також з використанням інших форм розрахунків та кредитних карток, діяльності у сфері торгівлі іноземною валютою, діяльності з надання послуг у сфері грального бізнесу та побутових послуг, що провадиться суб'єктами підприємницької діяльності.

Стаття 1. Загальні положення

1. Об'єктом правового регулювання згідно з цим Законом є торговельна діяльність за готівкові кошти, а також з використанням інших форм розрахунків та кредитних карток на території України, діяльність з обміну готівкових валютних цінностей (включаючи операції з готівковими платіжними засобами, вираженими в іноземній валюті, та з кредитними картками), а також діяльність з надання послуг у сфері грального бізнесу та побутових послуг.

2. Суб'єктами правовідносин, які підлягають регулюванню за цим Законом, є юридичні особи та суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи, — резиденти і нерезиденти, а також їх відокремлені підрозділи (філії, відділення, представництва тощо), які займаються підприємницькою діяльністю, передбаченою частиною першою цієї статті.

3. Дія цього Закону не поширюється на торговельну діяльність та діяльність з надання побутових послуг:

1) підприємств і організацій Укоопспілки, військової торгівлі, аптек, які перебувають у державній власності, та торгово-виробничих державних підприємств робітничого постачання у селах, селищах та містах районного підпорядкування;

2) суб'єктів підприємницької діяльності — фізичних осіб, які: здійснюють торговельну діяльність з лотків, прилавків і сплачують ринковий збір (плату) за місце для торгівлі продукцією в межах ринків усіх форм власності; сплачують податок на промисел у порядку, передбаченому чинним законодавством; здійснюють продаж вирощених в особистому підсобному господарстві, на присадибній, дачній, садовій і городній ділянках продукції рослинництва, худоби, кролів, нутрій, птиці (як у живому вигляді, так і продукції їх забою в сирому вигляді та у вигляді первинної переробки), продукції власного бджільництва;

сплачують державне мито за нотаріальне посвідчення договорів про відчуження власного майна, якщо товари кожної окремої категорії відчужуються не частіше одного разу на календарний рік;

сплачують фіксований податок відповідно до законодавства про оподаткування доходів фізичних осіб;

3) суб'єктів підприємницької діяльності, створених громадськими організаціями інвалідів, які мають податкові пільги згідно з чинним законодавством та здійснюють торгівлю виключно продовольчими товарами вітчизняного виробництва та продукцією, виготовленою на підприємствах “Українського товариства сліпих” та “Українського товариства глухих”.

4. Не допускається визначення видів підприємницької діяльності, що підлягають патентуванню, порядку та суб'єктів патентування в інших нормативно-правових актах, а також рішеннями органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Стаття 2. Визначення і зміст торгового патенту

1. Торговий патент — це державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта підприємницької діяльності чи його структурного (відокремленого) підрозділу займатися зазначеними у цьому Законі видами підприємницької діяльності. Торговий патент не засвідчує право суб'єкта підприємницької діяльності на інтелектуальну власність.

Спеціальний торговий патент — це державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта підприємницької діяльності на особливий порядок оподаткування відповідно до цього Закону.

2. Торговий патент придбавається суб'єктами підприємницької діяльності, предметом діяльності яких є види, зазначені у частині першій статті 1 цього Закону. Підставою для придбання торгового патенту є заявка, оформлена відповідно до частини четвертої цієї статті. Встановлення будь-яких додаткових умов щодо придбання торгового патенту не дозволяється.

3. Торговий патент видається за плату суб'єктам підприємницької діяльності державними податковими органами за місцезнаходженням цих суб'єктів або місцезнаходженням їх структурних (відокремлених) підрозділів, суб'єктам підприємницької діяльності, що провадять торговельну діяльність або надають побутові послуги (крім пересувної торговельної мережі), — за місцезнаходженням пункту продажу товарів або пункту з надання побутових послуг, а суб'єктам підприємницької діяльності, що здійснюють торгівлю через пересувну торговельну мережу, — за місцем реєстрації цих суб'єктів.

Суб'єкт підприємницької діяльності, який припинив діяльність, яка відповідно до цього Закону підлягає патентуванню, до 15 числа місяця, що передє звітному, письмово повідомляє про припинення такої діяльності відповідний державний податковий орган. При цьому торговий патент підлягає поверненню до державного податкового орга-

ну, що видав його, а суб'єкту підприємницької діяльності повертається надмірно сплачена сума вартості торгового патенту.

Торговий патент містить такі реквізити:

номер торгового патенту;

найменування володільця торгового патенту;

вид підприємницької діяльності;

назва виду побутових послуг чи послуг у сфері грального бізнесу;

місце реєстрації громадянина як суб'єкта підприємницької діяльності чи місцезнаходження суб'єкта підприємницької діяльності — юридичної особи (місцезнаходження структурного (відокремленого) підрозділу цього суб'єкта);

для транспортних засобів — зазначення “візна торгівля”;

термін дії торгового патенту;

місцезнаходження державного податкового органу, що видав торговий патент;

відмітка державного податкового органу про надходження плати за виданий ним торговий патент.

Форма торгового патенту та порядок його заповнення встановлюються центральним податковим органом України.

Додаткові реквізити, які містить спеціальний торговий патент, встановлюються центральним податковим органом України.

4. Заявка на придбання торгового патенту повинна містити такі реквізити:

найменування суб'єкта підприємницької діяльності;

витяг з установчих документів щодо юридичної адреси суб'єкта підприємницької діяльності, а у випадках, якщо патент придбавається для структурного (відокремленого) підрозділу, — довідка органу, який погодив місцезнаходження структурного (відокремленого) підрозділу, із зазначенням цього місця;

вид підприємницької діяльності, здійснення якої потребує придбання торгового патенту;

найменування документа про повну або часткову сплату вартості торгового патенту.

Стаття 3. Порядок придбання торгового патенту на здійснення торговельної діяльності

1. Патентуванню підлягає торговельна діяльність, що здійснюється суб'єктами підприємницької діяльності або їх структурними (відокремленими) підрозділами у пунктах продажу товарів.

2. Під торговельною діяльністю у цьому Законі слід розуміти роздрібну та оптову торгівлю, діяльність у торговельно-виробничій (громадське харчування) сфері за готівкові кошти, інші готівкові платіжні засоби та з використанням кредитних карток.

3. Під пунктами продажу товарів у цьому Законі слід розуміти:

магазини та інші торгові точки, які знаходяться в окремих приміщеннях, будівлях або їх частинах і мають торговельний зал для покупців або використовують для торгівлі його частину;

кіоски, палатки та інші малі архітектурні форми, які займають окремі приміщення, але не мають вбудованого торговельного залу для покупців;

автомагазини, розвозки та інші види пересувної торговельної мережі;

лотки, прилавки та інші види торгових точок у відведених для торговельної діяльності місцях, крім лотків, прилавків, що надаються в оренду суб'єктам підприємницької діяльності — фізичним особам та знаходяться в межах спеціалізованих підприємств сфери торгівлі — ринків усіх форм власності;

стаціонарні, малогабаритні і пересувні автозаправні станції, заправні пункти, які здійснюють торгівлю нафтопродуктами та стиснутим газом;

фабрики-кухні, фабрики-заготівельні, їдальні, ресторани, кафе, закусочні, бари, буфети, відкриті літні майданчики, кіоски та інші пункти громадського харчування;

оптові бази, склади-магазини або інші приміщення, які використовуються для здійснення оптової торгівлі за готівкові кошти, інші готівкові платіжні засоби та з використанням кредитних карток.

У разі коли суб'єкт підприємницької діяльності має структурні (відокремлені) підрозділи, торговий патент придбавається окремо для кожного структурного (відокремленого) підрозділу (торгової точки).

4. Вартість торгового патенту на здійснення торговельної діяльності встановлюється органами місцевого самоврядування залежно від місцезнаходження пункту продажу товарів та асортиментного переліку товарів.

Вартість торгового патенту за календарний місяць встановлюється у межах таких граничних рівнів:

на території міста Києва, обласних центрів — від 60 до 320 гривень;

на території міста Севастополя, міст обласного підпорядкування (крім обласних центрів) і районних центрів — від 30 до 160 гривень;

на території інших населених пунктів — до 80 гривень.

У разі коли пункти продажу товарів розташовані в курортних місцевостях або на територіях, прилеглих до митниць, інших пунктів переміщень через митний кордон, органи місцевого самоврядування, до бюджетів яких спрямовується плата за торговий патент, можуть прийняти рішення щодо збільшення плати за торговий патент, але не більше 320 гривень за календарний місяць. Додаткові доходи, отримувані внаслідок прийняття зазначених рішень, повністю спрямовуються до відповідних місцевих бюджетів.

Термін дії торгового патенту на здійснення торговельної діяльності становить 12 календарних місяців.

Термін дії короткотермінового торгового патенту на здійснення торговельної діяльності становить від 1 до 15 днів.

Вартість короткотермінового торгового патенту на здійснення торговельної діяльності за один день встановлюється у фіксованому розмірі 10 гривень.

5. Оплата вартості торгового патенту на здійснення торговельної діяльності провадиться щомісячно до 15 числа місяця, який передує звітному, а оплата вартості короткотермінового торгового патенту здійснюється не пізніше ніж за один день до початку здійснення торговельної діяльності.

Під час придбання торгового патенту на здійснення торговельної діяльності суб'єкт підприємницької діяльності вносить одноразову плату в розмірі вартості торгового патенту за один місяць. На суму, сплачену під час придбання торгового патенту, зменшується розмір плати за торговий патент, яка підлягає внесенню в останній місяць його дії.

Під час придбання спеціального торгового патенту суб'єкт підприємницької діяльності не вносить одноразову плату.

Суб'єкт підприємницької діяльності може зробити попередню оплату вартості торгового патенту на здійснення торговельної діяльності за весь термін його дії. Суб'єкт підприємницької діяльності має право придбати торгові патенти на здійснення торговельної діяльності на наступні за поточним роки, але не більше ніж на три роки, сплативши повну вартість цих патентів під час їх одержання. При цьому суб'єкт підприємницької діяльності звільняється від обов'язків довнесення вартості торгового патенту у разі, якщо прийнятими після сплати повної вартості торгових патентів на наступні роки нормативно-правовими актами буде збільшена вартість торгового патенту.

6. Без придбання торгового патенту суб'єкти підприємницької діяльності або їх структурні (відокремлені) підрозділи здійснюють торговельну діяльність виключно з використанням таких видів товарів вітчизняного виробництва:

хліб і хлібобулочні вироби;

борошно пшеничне та житнє;

сіль, цукор, олія соняшникова і кукурудзяна;

молоко і молочна продукція, крім молока і вершків згущених з добавками і без них; продукти дитячого харчування;

безалкогольні напої;

морозиво;

яловичина та свинина;

домашня птиця;

яйця;

риба;

ягоди і фрукти;

мед та інші продукти бджільництва, бджолоінвентар і засоби захисту бджіл;

картопля і плодоовочева продукція;

комбікорми для продажу населенню.

Пільговий торговий патент видається суб'єктам підприємницької діяльності або їх структурним (відокремленим) підрозділам, які здійснюють торговельну діяльність виключно з використанням таких видів товарів вітчизняного виробництва:

поштові марки, листівки, вітальні листівки та конверти непогашені, ящики, коробки, мішки, сумки та інша тара з дерева, паперу та картону, що використовуються для поштових відправлень підприємствами Державного комітету зв'язку України, і фурнітура до них;

періодичні видання друкованих засобів масової інформації, що мають реєстраційні свідоцтва, видані уповноваженими органами України, книги, брошури, альбоми, нотні видання, буклети, плакати, картографічна продукція, що видаються юридичними особами — резидентами України;

проїзні квитки;

товари народних промислів (крім антикварних та тих, що становлять культурну цінність згідно з переліком, що встановлюється Міністерством культури України);

готові лікарські засоби (лікарські препарати, ліки, медикаменти, предмети догляду, перев'язувальні матеріали та інше медичне приладдя) та вітаміни для населення; ветеринарні препарати, папір туалетний, зубні паста та порошки, косметичні серветки, дитячі пелюшки, тампони, інші види санітарно-гігієнічних виробів з целюлози або її замінників, термометри, індивідуальні діагностичні прилади (незалежно від країни їх походження);

вугілля, вугільні брикети, паливо пічне побутове, гас освітлювальний і газ скрапленний, торф паливний кусковий, торф'яні брикети і дрова для продажу населенню;

мило господарське, а також сірники (незалежно від країни їх походження);

насіння овочевих, баштанних, квіткових культур, кормових коренеплодів та картоплі (незалежно від країни його походження);

зошити.

У пільговому торговому патенті обов'язково наводиться повний перелік товарів, що передбачаються для реалізації.

Пільговий торговий патент не дає права на здійснення торговельної діяльності товарами, які не зазначені у цій статті.

7. Суб'єкти підприємницької діяльності, які реалізують інвалідам товари повсякденного вжитку та продукти харчування через торговельні установи, створені для цієї мети громадськими організаціями інвалідів, одержують пільговий торговий патент (крім суб'єктів підприємницької діяльності, зазначених у пункті 3 частини третьої статті 1).

8. Суб'єкти підприємницької діяльності, які займаються продажем періодичних видань друкованих засобів масової інформації, одержують пільговий торговий патент на торгівлю супутньою продукцією за таким переліком:

ручки, олівці, інструменти для креслення, пензлі, мастихіни, мольберти, фарби, лаки, розчинники та закріплювачі для малювання та живопису, полотно, багети, рамки та підрамники для картин, швидкозшивачі, інші канцелярські прилади та конторське приладдя, крім виготовлених з дорогоцінних і напівдорогоцінних металів (незалежно від країни їх походження).

9. Суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють торговельну діяльність на території військових частин і військових навчальних закладів виключно товарами військової атрибутики та повсякденного вжитку для військовослужбовців, одержують пільговий торговий патент.

10. Не потребує патентування реалізація суб'єктом підприємницької діяльності продукції власного виробництва фізичним особам, які перебувають з ним у трудових відносинах, через пункти продажу товарів, вбудовані у виробничі або адміністративні приміщення цього суб'єкта.

11. Не потребує патентування діяльність суб'єктів підприємницької діяльності з закупівлі у населення продукції (заготівельна діяльність), якщо подальша реалізація такої продукції відбувається по розрахунках у безготівковій формі (пункти приймання склотари, макулатури, відходів паперових, картонних і ганчіркових; заготівля сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки).

12. Не потребує патентування діяльність у торговельно-виробничій сфері (громадське харчування) на підприємствах, в установах, організаціях, у тому числі навчальних закладах, з обслуговування виключно працівників цих підприємств, установ, організацій та учнів і студентів у навчальних закладах.

13. У разі придбання пільгового торгового патенту, передбаченого частинами шостою-дев'ятою цієї статті, суб'єкт підприємницької діяльності вносить одноразову плату у розмірі 25 гривень за весь термін дії патенту.

Стаття 3¹. Порядок придбання торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг

1. Патентуванню підлягає діяльність з надання побутових послуг, яка здійснюється суб'єктами підприємницької діяльності або їх структурними (відокремленими) підрозділами як в окремих приміщеннях, будівлях, їх частинах, так і за їх межами.

2. Під побутовими послугами у цьому Законі слід розуміти діяльність, пов'язану з наданням платних послуг для задоволення особистих потреб замовника за готівкові кошти, а також з використанням інших форм розрахунків, включаючи кредитні картки.

Перелік послуг, які відносяться до побутових, визначається Кабінетом Міністрів України і не може змінюватися протягом бюджетного року.

3. У разі коли суб'єкт підприємницької діяльності має структурні (відокремлені) підрозділи, торговий патент на здійснення діяльності з надання побутових послуг придбається окремо для кожного структурного (відокремленого) підрозділу.

4. Вартість торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг встановлюється органами місцевого самоврядування залежно від місцезнаходження об'єкта з надання побутових послуг та виду побутових послуг.

Вартість торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг за календарний місяць встановлюється в межах таких граничних рівнів:

на території міста Києва, обласних центрів — від 60 до 320 гривень;

на території міста Севастополя, міст обласного підпорядкування (крім обласних центрів) і районних центрів — від 30 до 160 гривень;

на території інших населених пунктів — до 80 гривень.

Термін дії торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг становить 12 календарних місяців.

5. Оплата вартості торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг провадиться щомісячно до 15 числа місяця, який передує звітному.

Під час придбання торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг суб'єкт підприємницької діяльності вносить одноразову плату в розмірі вартості торгового патенту за один місяць. На суму, сплачену під час придбання торгового патенту, зменшується розмір плати за торговий патент, яка підлягає внесенню в останній місяць його дії.

Суб'єкт підприємницької діяльності може зробити попередню оплату вартості торгового патенту на здійснення діяльності з надання побутових послуг за весь термін його дії. Суб'єкт підприємницької діяльності має право придбавати торгові патенти на надання побутових послуг на наступні за поточним роки, але не більше ніж на три роки, сплативши повну вартість цих патентів під час їх одержання. При цьому суб'єкт підприємницької діяльності звільняється від обов'язку донесення плати за торговий патент на здійснення діяльності з надання побутових послуг, якщо прийнятими після сплати повної вартості торгових патентів на наступні роки нормативно-правовими актами буде збільшена вартість торгового патенту.

Стаття 3². Порядок придбання спеціального торгового патенту

1. Спеціальний торговий патент може бути придбаний суб'єктом підприємницької діяльності, який займається видами діяльності, визначеними в статтях 3 і 3¹ цього Закону, і обсяг реалізації товарів (робіт, послуг) якого не перевищує 1 млн. гривень за рік. У разі, якщо декілька суб'єктів підприємницької діяльності мають торговельні зали для покупців або надають побутові послуги в одному окремому приміщенні, будівлі або їх частинах, крім ринків усіх форм власності, спеціальний торговий патент видається лише за умови, що всі зазначені суб'єкти підприємницької діяльності придбають спеціальні торгові патенти.

2. Суб'єкт підприємницької діяльності самостійно приймає рішення про придбання спеціального торгового патенту.

3. Порядок придбання спеціального торгового патенту на відповідні види діяльності встановлюється статтями 3 та 3¹ цього Закону.

4. Вартість спеціального торгового патенту встановлюється органами місцевого самоврядування щорічно після затвердження місцевого бюджету залежно від місцезнаходження пункту продажу товарів та асортиментного переліку товарів або місцезнаходження об'єкта з надання побутових послуг та виду побутових послуг. При цьому розрахункова сума надходжень за рік від суб'єктів підприємницької діяльності у вигляді плати за спеціальні торгові патенти не може бути меншою від загальної суми надходжень до бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів, податків і зборів (обов'язкових платежів), сплачених такими суб'єктами підприємницької діяльності за попередній бюджетний рік з урахуванням рівня інфляції. При здійсненні розрахунку враховуються сплачені суб'єктом підприємницької діяльності податки і збори (обов'язкові платежі), визначені у частині першій статті 7¹ цього Закону.

Вартість спеціального торгового патенту не обмежується граничними рівнями, встановленими статтями 3 та 3¹ цього Закону.

Органи місцевого самоврядування можуть встановлювати диференційовану плату за спеціальний торговий патент залежно від площі, яка використовується суб'єктом підприємницької діяльності для здійснення торговельної діяльності або надання побутових послуг. Шкала ставок плати за квадратний метр площі може бути пропорційною або регресивною чи прогресивною.

Плата за спеціальний торговий патент встановлюється за єдиною методикою для всіх суб'єктів підприємницької діяльності або окремо для фізичних і юридичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності. Забороняється встановлювати вартість спеціального торгового патенту для окремого суб'єкта підприємницької діяльності.

Суб'єкти підприємницької діяльності, які відповідно до цього Закону здійснюють діяльність без придбання торгового патенту або з придбанням пільгового торгового патенту, можуть придбавати в установленому цією статтею порядку спеціальний торговий патент.

Стаття 4. Порядок придбання торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі готівковими валютними цінностями

1. Патентуванню підлягають операції з торгівлі готівковими валютними цінностями, які здійснюються суб'єктами підприємницької діяльності або їх структурними (відокремленими) підрозділами у пунктах обміну іноземної валюти.

2. Під торгівлею готівковими валютними цінностями у цьому Законі слід розуміти продаж готівкової іноземної валюти, інших готівкових платіжних засобів, виражених в іноземній валюті (у тому числі дорожніх, банківських та персональних чеків), а також операції з дебетування кредитних (дебетових) карток в обмін на валюту України, інших готівкових платіжних засобів, виражених у валюті України, а також в обмін на іншу іноземну валюту.

3. Під пунктами обміну іноземної валюти у цьому Законі слід розуміти: обмінні пункти уповноважених банків; обмінні пункти уповноважених банків, що розташовані поза їх операційними залами; обмінні пункти інших кредитно-фінансових установ, які одержали ліцензію Національного банку України на здійснення операцій з торгівлі іноземною валютою; обмінні пункти суб'єктів підприємницької діяльності, які діють на підставі агентських угод з уповноваженими банками.

У разі коли суб'єкт підприємницької діяльності має структурні (відокремлені) підрозділи, торговий патент придбавається окремо для кожного структурного (відокремленого) підрозділу (обмінного пункту).

4. Вартість торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями встановлюється у фіксованому розмірі 320 гривень за календарний місяць.

Термін дії торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями становить 36 календарних місяців.

5. Оплата вартості торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями здійснюється щоквартально до 15 числа місяця, який передує звітному кварталу.

Під час придбання торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями суб'єкт підприємницької діяльності вносить одноразову плату у розмірі вартості торгового патенту за один місяць. На цю суму зменшується розмір плати за торговий патент, яка підлягає внесенню в останній квартал його дії.

Суб'єкт підприємницької діяльності може здійснити попередню оплату вартості торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями за весь термін його дії. При цьому суб'єкт підприємницької діяльності звільняється від додаткового внесення плати за торговий патент на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями у разі, якщо прийнятими після цього актами законодавства збільшується його вартість.

Стаття 5. Порядок придбання торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу

1. Патентуванню підлягають операції з надання послуг у сфері грального бізнесу, які здійснюються суб'єктами підприємницької діяльності або їх структурними (відокремленими) підрозділами.

2. Під гральним бізнесом у цьому Законі слід розуміти діяльність, пов'язану з влаштуванням казино, інших гральних місць (домів), гральних автоматів з грошовим або майновим вигрaшем, проведенням лотерей (крім державних) та розиграшів з видачею грошових вигрaшів у готівковій або майновій формі.

Казино, інші гральні місця (дома) повинні займати окремі приміщення або будівлі та мати гральний зал для відвідувачів (крім гральних автоматів та більярдних столів).

Надання послуг у сфері грального бізнесу поза межами відведених на ці цілі приміщень або будівель, а також у приміщеннях, що не мають грального залу для відвідувачів, не дозволяється.

У разі коли суб'єкт підприємницької діяльності має структурні (відокремлені) підрозділи, торговий патент придбавається окремо для кожного структурного (відокремленого) підрозділу (грального місця).

3. Вартість торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу встановлюється у фіксованому розмірі (за рік):

для використання грального автомата з грошовим або майновим вигрaшем — 1400 гривень;

для використання грального столу з кільцем рулетки — 64000 гривень;

для використання інших гральних столів (спеціальних столів для казино, крім столів для більярду) — 48000 гривень за кожний стіл;

для використання кегельбанів, що вводяться у дію за допомогою жетона, монети або без них, — 2000 гривень за кожний гральний жолоб (доріжку);

для використання столів для більярду, що вводяться у дію за допомогою жетона, монети або без них, крім столів для більярду, що використовуються для спортивних аматорських змагань, — 600 гривень за кожний стіл для більярду;

для провадження інших видів грального бізнесу, включаючи розиграші з видачею грошових вигрaшів у готівковій формі поза банківські установи або у майновій формі на місці, — 2400 гривень за кожний окремий вид (місце) грального бізнесу.

4. Торговий патент на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу має бути виданий на кожне окреме гральне місце (гральний автомат, гральний стіл).

Торговий патент на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу не дає права на здійснення грального бізнесу, не зазначеного у такому патенті.

Термін дії торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу становить 60 календарних місяців.

5. Оплата вартості торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу провадиться щоквартально до 15 числа місяця, що передує звітному кварталу.

Під час придбання торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу суб'єкт підприємницької діяльності вносить одноразову плату у розмірі вартості торгового патенту за 3 місяці. На суму, сплачену під час придбання торгового патенту, зменшується розмір плати за торговий патент, яка підлягає внесенню в останній квартал його дії.

Суб'єкт підприємницької діяльності може здійснити попередню оплату вартості торгового патенту на здійснення операцій з надання послуг у сфері грального бізнесу за весь термін дії торгового патенту. При цьому суб'єкт підприємницької діяльності звільняється від обов'язків додаткового внесення вартості торгового патенту у разі, якщо прийнятими після цього актами законодавства збільшується його вартість.

Стаття 6. Порядок зарахування коштів, одержаних від продажу торгового патенту

Кошти, одержані від продажу торгових патентів, зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування (місцевих бюджетів) за місцем оплати торгового патенту.

Кошти, одержані від продажу спеціальних торгових патентів, зараховуються: до Державного бюджету України — у розмірі 5 відсотків; до бюджетів місцевого самоврядування (місцевих бюджетів) за місцем оплати спеціального торгового патенту — у розмірі 67 відсотків; до Пенсійного фонду України — у розмірі 17 відсотків; до Фонду соціального страхування України — у розмірі 2 відсотків; до державного фонду сприяння зайнятості населення — у розмірі 1 відсотка; до відповідних бюджетів у порядку, передбаченому законодавством для зарахування податку на доходи фізичних осіб, — у розмірі 6 відсотків; до відповідних бюджетів у порядку, передбаченому законодавством для зарахування плати (податку) за землю, — у розмірі 2 відсотків загальних надходжень.

Порядок зарахування коштів визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Порядок використання торгового патенту

1. Торговий патент повинен бути розміщений:

на фронтальній вітрині магазину, а у разі її відсутності — біля касового апарату; на фронтальній вітрині малої архітектурної форми; на табличці — для автомагазинів, розвозок та інших видів пересувної торговельної мережі, а також для лотків, прилавків та інших видів торгових точок, відкритих у відведених для торговельної діяльності;

у пунктах обміну іноземної валюти;

у приміщеннях для надання послуг у сфері грального бізнесу та надання побутових послуг.

Торговий патент має бути відкритим та доступним для огляду.

2. Торговий патент є чинним на території органу, який здійснив реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності чи з яким погоджено місцезнаходження його структурного (відокремленого) підрозділу за місцем видачі торгового патенту цьому суб'єкту. Передача торгового патенту іншому суб'єкту підприємницької діяльності або іншому структурному (відокремленому) підрозділу суб'єкта підприємницької діяльності не дозволяється.

Торговий патент, виданий для здійснення торговельної діяльності з використанням пересувної торговельної мережі (автомагазини, розвозки тощо), дійсний на території України.

Стаття 7¹. Особливості оподаткування при придбанні суб'єктом підприємницької діяльності спеціального торгового патенту

1. Суб'єкт підприємницької діяльності, який придбав спеціальний торговий патент, не сплачує:

податок на додану вартість, крім податку з операцій ввезення (пересилання) товарів на митну територію України або отримання від нерезидентів робіт (послуг) для їх використання або споживання на митній території України;

податок на доходи фізичних осіб;

податок на прибуток підприємств, крім податку з доходів, отриманих у вигляді дивідендів, процентів, роялті, та доходів від фрахту транспортних засобів;

плату (податок) за землю;

збір за спеціальне використання природних ресурсів;

збір на обов'язкове соціальне страхування;

збір на обов'язкове державне пенсійне страхування;

відрахування та збори на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання автомобільних доріг загального користування України;

комунальний податок;

ринковий збір;

збір на видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг.

2. Частина другої статті 7¹ виключено

(згідно із Законом України від 13.12.2001 р. № 2881-III)

3. Суб'єкти підприємницької діяльності — юридичні особи, які придбали спеціальний торговий патент, ведуть бухгалтерський облік відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

4. Положення частин першої-третьої цієї статті застосовуються щодо видів підприємницької діяльності, зазначених в статтях 3 та 3¹ цього Закону. Якщо суб'єкт підприємницької діяльності займається одночасно іншими видами діяльності, він зобов'язаний вести окремий бухгалтерський облік такої діяльності і сплачувати податки і збори (обов'язкові платежі) щодо цієї діяльності на загальних підставах. Порядок ведення бухгалтерського обліку такими суб'єктами підприємницької діяльності, які придбали спеціальний торговий патент, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

5. Суб'єкти підприємницької діяльності — фізичні особи, які придбали спеціальний торговий патент, зобов'язані вести книгу обліку доходів і витрат у порядку, встановленому центральним податковим органом.

Доходи від підприємницької діяльності, для здійснення якої суб'єкт підприємницької діяльності — фізична особа придбав спеціальний торговий патент, не включаються до складу інших оподатковуваних доходів, у тому числі до сукупного оподаткованого доходу за підсумками звітного року.

Суб'єкти підприємницької діяльності — фізичні особи, які займаються виключно такими видами підприємницької діяльності, для здійснення яких вони придбали спеціальні торгові патенти, звільняються від обов'язку подання декларацій як суб'єкти підприємницької діяльності і подають декларації про свої доходи у порядку, передбаченому законодавством України для громадян, які не займаються підприємницькою діяльністю.

Стаття 8. Відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності за порушення вимог цього Закону

1. Суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють торговельну діяльність, операції з торгівлі готівковими валютними цінностями, операції з надання послуг у сфері грального бізнесу та побутових послуг, у разі порушення вимог цього Закону несуть таку відповідальність:

за порушення строків сплати або неповне внесення чергових платежів нараховується пеня на суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності) з розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України на день виникнення такого податкового боргу або на день його (частини) погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок є більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті;

за порушення порядку використання торгового патенту, передбаченого частиною першою статті 7 цього Закону, сплачують штраф у розмірі вартості торгового патенту за один календарний місяць;

за здійснення операцій, передбачених цим Законом, без одержання відповідних торгових патентів або з порушенням порядку використання торгового патенту, передбаченого частиною другою статті 7 цього Закону, сплачують штраф у подвійному розмірі вартості торгового патенту за повний термін діяльності суб'єктів підприємницької діяльності із зазначеним порушенням;

за здійснення операцій з реалізації товарів, визначених частинами шостою, сьомою, восьмою та дев'ятою статті 3 цього Закону, без одержання пільгового торгового патенту або з порушенням порядку одержання та використання пільгового торгового патенту, передбаченого частиною другою статті 7 цього Закону, сплачують штраф у п'ятикратному розмірі вартості пільгового торгового патенту;

за здійснення торговельної діяльності без придбання короткотермінового патенту сплачують штраф у подвійному розмірі вартості короткотермінового патенту за повний термін діяльності суб'єктів підприємницької діяльності із зазначеним порушенням.

2. До дня сплати штрафів, визначених цією статтею, а також до придбання торгового патенту або оформлення пільгового торгового патенту діяльність відповідних суб'єктів підприємницької діяльності зупиняється.

3. Штрафи, передбачені цією статтею, підлягають сплаті порушником у п'ятиденний термін відповідно до законодавства.

4. Посадові особи та громадяни — суб'єкти підприємницької діяльності у разі порушення вимог цього Закону притягаються до адміністративної відповідальності згідно із законодавством.

Стаття 9. Заключні положення

1. Податок на прибуток суб'єкта підприємницької діяльності чи структурного (відокремленого) підрозділу, який підлягає сплаті до бюджету, зменшується на вартість придбаних торгових патентів.

2. Порядок обліку фінансових результатів, одержаних суб'єктом підприємницької діяльності від здійснення операцій, що підлягають патентуванню згідно з нормами цього Закону, встановлюється Міністерством фінансів України.

3. Контроль за дотриманням вимог цього Закону здійснюється державними податковими органами та органами Міністерства внутрішніх справ України.

4. Суми штрафів, що стягуються державним податковим органом, підлягають перерахуванню до бюджету місцевого самоврядування (місцевого бюджету) за місцем плати за торговий патент.

5. Положення абзацу другого частини першої статті 2, статті 3², частини другої статті 6, статті 7¹ цього Закону застосовуються в порядку експерименту на обмежених територіях, які визначаються Кабінетом Міністрів України за погодженням з відповідними органами місцевого самоврядування. Експеримент припиняється у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку, але не раніше одного року після його початку.

6. Кабінет Міністрів України за поданням органів місцевого самоврядування може достроково припинити проведення експерименту, якщо його наслідком буде істотне зменшення надходжень до відповідних бюджетів та до державних цільових фондів.

Президент України
м. Київ
23 березня 1996 року
№ 98/96-ВР

Л. КУЧМА

Український освітній центр реформ

Міжнародна благодійна організація “Український освітній центр реформ” (УОЦР) здійснює Українську освітню програму реформ за грантом, наданим від Агентства США з міжнародного розвитку. УОЦР інформує широкий загал про перебіг економічних, соціальних та демократичних реформ і сприяє утвердженню в Україні ринкової економіки та громадянського суспільства.

Одним з напрямків діяльності організації є сприяння розвиткові приватного підприємництва в Україні. Зокрема, для підприємців малого та середнього бізнесу УОЦР випускає інформаційне видання “100 тисяч”, де висвітлює проблеми оподаткування, специфіки спрощеної системи оподаткування та звітності, роботи з персоналом, знайомить з можливостями одержання кредитів, вміщує корисну інформацію для власників фермерських господарств тощо. Український освітній центр реформ також видає брошури, присвячені прикладним питанням приватного підприємництва: “Де знайти своє місце: поради бізнесменам-початківцям”, “Земельна реформа: питання і відповіді”, “Як застрахувати врожай?”, “Як селянам отримати кредит: практичні поради” та ін.

Тематику малого та середнього бізнесу УОЦР постійно висвітлює й у своїх радіопрограмах “Ринок від А до Я”, “Економічні новини”, телепрограмі “Перехрестя”, інформаційних теле- та радіороликах. Через власну мережу прес-клубів, що діють у всіх областях України та в Криму, Український освітній центр здійснює освітні та інформаційні кампанії, присвячені питанням приватного підприємництва.

Через власну телефонну інформаційну лінію УОЦР надає безкоштовні консультації з питань розвитку підприємництва. Кваліфіковані консультанти готові пояснити складні положення законодавства чи зміст відомих інструкцій та пояснювальних листів. Відповіді на запитання фахівці дають переважно телефоном, проте можуть надсилати в письмовій формі поштою. З питаннями запрошуємо звертатися телефоном (044) 490-56-56, з 9.00 до 21.00 год., з понеділка по п'ятницю, або писати на адресу: а/с 171, 03164 Київ—164.

Консультанти інформаційної лінії також організовують виїзні семінари в регіонах. Під час таких заходів фахівці УОЦР проводять навчання з підприємцями, фермерами, лідерами підприємницьких спілок та асоціацій тощо.

Відповіді на найактуальніші питання, що надходять на інформаційну лінію, опубліковано в бюлетені “Щоденний порадник”, який вміщено в Інтернеті за адресою: poradnyk.cure.org.ua

Всі консультації та видання Українського освітнього центру реформ безкоштовні. Найближчим часом заплановано випустити такі брошури: “Твоя бізнес-ідея: перші кроки в бізнесі”, “Оподаткування сільськогосподарського виробництва”, “Поради сільському господареві в питаннях і відповідях”.

Брошури та інші друковані матеріали можна замовити телефоном (044) 490-69-88.

З питаннями та пропозиціями просимо звертатися за адресою:

Український освітній центр реформ
Готельно-офісний центр “Горизонт”
вул. Шовковична, 42–44, прим. 11-а
01601 Київ